
Informacija o gospodarskim kretanjima

listopad 2022.

Sažetak

Razmjerno nepovoljni najnoviji mjesečni pokazatelji navješćuju mogućnost blagog smanjenja tekuće gospodarske aktivnosti u trećem tromjesečju, što bi ujedno usporilo realan rast na godišnjoj razini. Tako su se pogoršala poslovna i potrošačka očekivanja, industrijska se proizvodnja u srpnju i kolovozu smanjila u odnosu na drugo tromjesečje uz stagnaciju prometa od trgovine na malo. Usporio se rast zaposlenosti, a administrativna stopa nezaposlenosti u srpnju i kolovozu bila je tek nešto niža nego tri mjeseca ranije. U spomenuta dva mjeseca usporio se i tromjesečni rast nominalnih bruto plaća, a realne plaće nastavile su padati. S druge strane, dostupni mjesečni fizički i financijski pokazatelji u turizmu upućuju na rekordna turistička ostvarenja u trećem tromjesečju 2022. godine. Godišnji rast potrošačkih cijena hrane, industrijskih proizvoda i usluga u kolovozu nastavio se ubrzavati, a, s druge strane, usporio se rast cijena naftnih derivata zbog pada cijena sirove nafte na svjetskom tržištu uzrokovanog povećanim rizikom od usporavanja globalnoga gospodarskog rasta. Stoga se ukupna inflacija (mjerena indeksom potrošačkih cijena) u kolovozu zadržala na razini od 12,3%. Saldo na tekućem i kapitalnom računu platne bilance u drugom se tromjesečju 2022. blago pogoršao zbog rasta manjka u robnoj razmjeni s inozemstvom. Pooštavanje uvjeta financiranja, koje je već nekoliko mjeseci izraženo na financijskim tržištima, još se ne prelijeva osjetno na kamatne stope na kredite stanovništvu i poduzećima. Rast ukupnih plasmana monetarnih institucija domaćim sektorima (osim središnje države) nastavio se ubrzavati na godišnjoj razini, čemu je najviše pridonijelo kreditiranje poduzeća, dok se rast plasmana stanovništvu tek neznatno ubrzao. Nakon što su se, prema podacima Ministarstva financija, prihodi i rashodi opće države u prvoj polovini ove godine gotovo uravnotežili, povoljna fiskalna kretanja nastavila su se i tijekom srpnja i kolovoza.

Model brze procjene BDP-a za treće tromjesečje upućuje na usporavanje godišnjeg rasta, pri čemu bi se realni BDP mogao smanjiti u odnosu na prethodno tromjesečje (Slika 1.). Na takva kretanja ponajprije upućuju podaci o industrijskoj proizvodnji i građevinskoj aktivnosti. Tako je industrijska proizvodnja u srpnju i kolovozu bila za 1,0% manja od prosječnog ostvarenja iz drugog tromjesečja, pri čemu je pad na mjesečnoj razini zabilježen i u srpnju i u kolovozu (slike 3. i 4.). Od glavnih industrijskih grupacija, na tromjesečnoj se razini najsnažnije smanjila proizvodnja intermedijarnih proizvoda, a snižena je i proizvodnja trajnih te netrajnih dobara za široku potrošnju. Prema NKD-u niže ostvarenje u odnosu na prethodna tri mjeseca zabilježeno je u prerađivačkoj industriji te u djelatnostima rudarstva i vađenja. Nasuprot tome, proizvodnja u djelatnostima opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom na tromjesečnoj je razini ostvarila rast. Realni se promet od trgovine na malo u srpnju i kolovozu zadržao na razini iz drugog tromjesečja, kada je bio zabilježen njezin visok rast (Slika 7.). Realni obujam građevinskih radova u srpnju bio je za 2,5% manji u odnosu na lipanj, što je prvo smanjenje na mjesečnoj razini od početka ove godine, a u usporedbi s prosječnim ostvarenjem iz razdoblja od travnja do lipnja zabilježen je pad od 2,3%. Pritom je izgradnja ostalih građevina, koja se uglavnom povezuje s građevinskom aktivnosti u javnom sektoru, na tromjesečnoj razini zabilježila pad, dok se fizički obujam građevinskih radova na zgradama povećao (slike 5. i 6.).

Podaci Ankete o pouzdanju potrošača pokazuju kako se indeks pouzdanja potrošača u trećem tromjesečju ove godine pogoršao u odnosu na prethodna tri mjeseca i približio razinama zabilježenima na početku pandemije. Pogoršanje pouzdanja kućanstava najviše odražava nepovoljnija očekivanja u vezi s financijskom situacijom u kućanstvu i ukupnom ekonomskom situacijom u Hrvatskoj za 12 mjeseci u usporedbi sa stanjem danas. Ipak, promatra li se na mjesečnoj razini, u kolovozu i rujnu zabilježeno je malo poboljšanje potrošačkog optimizma. Kada je riječ o poslovnom optimizmu, u trećem su tromjesečju očekivanja poslovnih subjekata u djelatnostima usluga i u industriji lošija u usporedbi s drugim tromjesečjem ove godine. Pritom se pouzdanje u uslugama snažno pogoršalo tijekom kolovoza i rujna, čime je palo na dugoročni prosjek. Pouzdanje u industriji znatnije je palo već u srpnju, dodatno oslabjelo u kolovozu, a u rujnu se vratilo na nisku razinu iz srpnja. Nasuprot tome, u trgovini i

građevini zabilježena je stagnacija poslovnih očekivanja u odnosu na prethodna tri mjeseca, pri čemu se pouzdanje u trgovini, slično kao s uslugama, tijekom tromjesečja pogoršavalo, dok se u građevini tek blago oporavilo. Uzmu li se u obzir navedena kretanja, razine poslovnog pouzdanja nalaze se oko ili iznad dugoročnog prosjeka, za razliku od potrošačkog, koje je bilo lošije od svojega dugoročnog prosjeka (Slika 8.).

U trećem je tromjesečju ukupna zaposlenost porasla za 0,5% u odnosu na prethodna tri mjeseca, kada je rast zaposlenosti bio tek nešto viši i iznosio 0,6%. Ostvarena dinamika nastavak je trenda postupnog usporavanja rasta zaposlenosti koji je započeo u drugom polugodištu prethodne godine. Najsnažniji doprinos ukupnom rastu zaposlenosti dalo je zapošljavanje u IT sektoru i u turističkom sektoru, a istodobno je pao broj zaposlenih u djelatnostima javne uprave i obrane, obrazovanja i zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. Promatrano na godišnjoj razini, broj zaposlenih u trećem tromjesečju 2022. bio je za 2,4% veći nego u istom razdoblju prethodne godine (Slika 15.). Sezonski prilagođena administrativna stopa nezaposlenosti u srpnju i kolovozu bila je tek nešto manja nego tri mjeseca ranije i iznosila je 6,8% radne snage (u razdoblju od travnja do lipnja iznosila je 6,9%), a stopa slobodnih radnih mjesta ostala je gotovo nepromijenjena te je iznosila 1,26% (Slika 16.). Prema posljednjim dostupnim podacima međunarodno usporediva (anketna) stopa nezaposlenosti u drugom je tromjesečju porasla, iako se i dalje zadržala na nižoj razini u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (Slika 15.). U srpnju i kolovozu rast nominalnih bruto plaća usporio se na 1,5%, s 2,7% koliko je iznosio u prethodna tri mjeseca. Pritom je, za razliku od prethodna četiri tromjesečja, rast plaća u javnom sektoru bio nešto izraženiji nego u ostatku gospodarstva (Slika 17.). Međutim, zbog rasta opće razine cijena nastavilo se smanjenje realnih plaća koje je započelo u drugoj polovini 2021. Tako su realne neto plaće u srpnju i kolovozu bile za 0,8% manje u odnosu na prethodna tri mjeseca, kada je pad bio naglašeniji i iznosio 1,6%.

Godišnja stopa inflacije u kolovozu se zadržala na istoj razini od 12,3% kao i u srpnju (mjereno nacionalnim indeksom potrošačkih cijena, Slika 19.). Pritom se doprinos cijena hrane i industrijskih proizvoda ukupnoj inflaciji nastavio povećavati zbog prelijevanja ranijeg porasta cijena energije i drugih sirovina na potrošačke cijene. Usto, u kolovozu se nešto manje izraženo povećao i doprinos cijena usluga (poglavito ugostiteljskih). No,

povećanje doprinosa navedenih komponenata ukupnoj inflaciji bilo je poništeno smanjenjem doprinosa energije, zahvaljujući znatnom pojeftinjenju naftnih derivata u kolovozu. Naime, prosječna cijena barela sirove nafte tipa Brent (u američkim dolarima) u kolovozu je bila za 9,5% niža nego u srpnju, zbog zabrinutosti glede usporavanja gospodarske aktivnosti na globalnoj razini (Slika 20.). Temeljna inflacija, iz čijeg se izračuna isključuju cijene energije, poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene, ubrzala se u kolovozu na 13,2% (s 12,0% u srpnju, Tablica 1.). Nadalje, inflacija mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) u kolovozu se smanjila na 12,6%, s 12,7% u srpnju. To je za 3,5 postotnih bodova viša razina inflacije u odnosu na europodručje (gdje iznosi 9,1%). Istodobno se stopa temeljne inflacije (mjerena HIPC-om bez energije, hrane, pića i duhana) u Hrvatskoj ubrzala na 9,5% (s 9,1% u srpnju) te je za 5,2 postotna boda viša nego u europodručju, pri čemu godišnji rast cijena i usluga i industrijskih proizvoda znatno nadmašuje onaj zabilježen u europodručju. Godišnji rast proizvođačkih cijena na domaćem tržištu u kolovozu se blago smanjio na 30,5% (s 31,2% u srpnju) zbog usporavanja rasta cijena energije, a istodobno godišnji rast proizvođačkih cijena bez energije ubrzao se na 11,0% (s 10,5%), što upućuje na to da su pritisci na potrošačke cijene iz tog izvora i dalje znatni.

Na tekućem i kapitalnom računu platne bilance u drugom tromjesečju 2022. ostvaren manjak od 0,6 mlrd. EUR, što je pogoršanje salda za 0,2 mlrd. EUR u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine (Slika 64.). To je rezultat snažnog rasta manjka u robnoj razmjeni s inozemstvom, kao odraz daljnjeg rasta cijena energenata i drugih sirovina na svjetskom tržištu zbog poremećaja u globalnim lancima vrijednosti, koji su dodatno intenzivirani ruskom invazijom na Ukrajinu. Tako je rast ukupnoga robnog izvoza iznosio 40,5% na godišnjoj razini, što je bilo praćeno još izraženijim rastom uvoza od 50,5%, a rezultiralo je iznimno snažnim povećanjem manjka (za 64,7%, odnosno 1,7 mlrd. EUR). Međutim, snažno pogoršanje u robnoj razmjeni uvelike je ublaženo daljnjim rastom neto izvoza usluga (za 1,5 mlrd. EUR), poglavito zbog rasta prihoda od turističke potrošnje stranih gostiju. Pritom rast turističkih prihoda odražava nastavak oporavka fizičkih pokazatelja s jedne strane, ali i primjetan rast cijena u djelatnosti smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića. Saldo na računu primarnog dohotka zadržao se na podjednakoj razini kao i u drugom tromjesečju 2021. s obzirom na to da je rast neto prihoda od naknada privremeno zaposlenih osoba u inozemstvu u potpunosti nadomješten većim neto rashodima od izravnih vlasničkih ulaganja, odnosno većom dobiti poduzeća u stranom vlasništvu, i to poglavito u djelatnostima smještaja, trgovine motornim vozilima te naftnoj industriji. Istodobno se ukupan višak na računima sekundarnog dohotka i kapitalnih transakcija blago povećao (za 52,6 mil. EUR) u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, ponajprije zahvaljujući rastu neto prihoda od osobnih transfera. Promatraju li se posljednja četiri tromjesečja, višak na tekućem i kapitalnom računu u razdoblju do kraja lipnja 2022. iznosio je 2,5% BDP-a, što je za 3,1 postotni bod manje nego u cijeloj 2021. godini.

Tijekom rujna dnevni nominalni tečaj kune prema euru kretao se u uskom rasponu od -0,2% do +0,1% oko prosječno ostvarenog tečaja od 7,52 EUR/HRK (Slika 22.). Krajem rujna tečaj je iznosio 7,53 EUR/HRK, što je za 0,3% viša razina u odnosu na kraj prethodnog mjeseca ili za 0,4% više nego u istom razdoblju prošle godine. Uz slabljenje prema euru, kuna je

tijekom rujna oslabjela i prema američkom dolaru i švicarskom franku. To je tek djelomično bilo poništeno jačanjem kune prema većini drugih valuta iz košarice za izračun efektivnih tečajeva kune pa je nominalni efektivni tečaj kune tijekom rujna deprecirao za 0,1%.¹

Tijekom rujna ESB je nastavio pooštrevati monetarnu politiku povećavši ključne kamatne stope za 75 baznih bodova, s ciljem povratka inflacije na srednjoročnu ciljanu razinu od 2%. Ta odluka, kao i očekivanja u vezi s daljnjim podizanjem ključnih kamatnih stopa, odražava se na kratkoročne kamatne stope na europskom tržištu novca. Tako je prekonocna kamatna stopa €STR zbog odluke ESB-a porasla za 75 baznih bodova sredinom rujna i dosegla 0,66% te se na kraju mjeseca tek neznatno smanjila na 0,64% (Slika 26.). Šestomjesečni EURIBOR nastavio je postupno rasti i krajem rujna dosegao je 1,81%, što je za 2,4 postotna boda više u odnosu na kraj prethodne godine kao i najviša razina od 2009. Prinosi na državne obveznice SAD-a i Njemačke povećali su se tijekom rujna (Slika 25.) zbog inflatornih pritisaka i s tim povezanog pooštrevanja monetarne politike središnjih banaka te zabrinutosti glede rastućih rizika vezanih uz energetska krizu. Prinosi na dugoročne državne obveznice Hrvatske također su porasli tijekom rujna (Slika 30.). Povećanje su zabilježile i premije za rizik usporedivih zemalja Srednje i Istočne Europe, osim Poljske i Slovenije (Slika 27.). Premija za rizik Hrvatske porasla je na 111 baznih bodova, ali i dalje je niža od premija Rumunjske, Mađarske, Bugarske i Poljske.

Slobodna novčana sredstva banaka dosegla su tijekom rujna dosad najvišu razinu. Tako je prosječni dnevni višak kunske likvidnosti domaćega bankovnog sustava u rujnu iznosio 83,6 mlrd. kuna (Slika 61.), prema 78,9 mlrd. kuna u kolovozu, što je uglavnom bilo rezultat smanjenja stope obvezne pričuve s 9% na 5% u kolovozu slijedom prilagodbe instrumentata monetarne politike HNB-a istovrsnim instrumentima ESB-a u procesu pristupanja europodručju. U takvom se okružju izdašne kunske likvidnosti i nadalje ostvaruje relativno skroman obujam trgovanja na prekonoćnom novčanom tržištu. Kamatna stopa na trgovanje banaka depozitnim novcem blago se smanjila u rujnu, a implicitna kamatna stopa na trgovanje banaka ugovorima o valutnoj razmjeni nastavila je rasti, iako zamjetno manje nego u prethodna dva mjeseca. Što se tiče troškova financiranja države, kamatna stopa na jednogodišnje kunske trezorske zapise Ministarstva financija zadržala se u rujnu na 0,20% (Slika 30.), dok su se troškovi na dugoročno zaduživanje države povećali u odnosu na kolovoz.

Pooštrevanje uvjeta financiranja još se ne prelijeva osjetno na kamatne stope banaka u Hrvatskoj. Kamatna stopa na prvi put ugovorene kredite poduzećima povećala se u kolovozu za osam baznih bodova na razinu od 2,00% (Slika 34.), čemu je podjednako pridonio rast kamatnih stopa na kredite mikropoduzećima i velikim poduzećima (Slika 37.). Na godišnjoj je razini trošak financiranja poduzeća bio veći za 17 baznih bodova (Slika 35.), na što je najviše utjecao pozitivni godišnji doprinos kamatnih stopa na kredite velikim poduzećima (25 baznih bodova). Kada je riječ o stanovništvu, kamatna stopa na prvi put ugovorene kredite tom sektoru u kolovozu se povećala za 20 baznih bodova, na razinu od 4,06% (Slika 38.), odražavajući ponajviše rast kamatne stope na gotovinske nenamjenske kredite. Na godišnjoj su razini troškovi financiranja stanovništva bili manji za 32 bazna boda (Slika 39.), uglavnom zbog većeg udjela stambenih kredita u ukupnom financiranju koji se odobravaju uz relativno niže kamatne stope (Slika 40.), a manjim dijelom zbog pada kamatnih stopa na gotovinske nenamjenske i stambene kredite. Kada je riječ o depozitima, kamatna stopa na oročene depozite stanovništva blago se povećala, dok je kamatna stopa na

¹ Tečaj ruskog rublja fiksiran je do daljnjega na razini posljednje dostupne referentne vrijednosti ESB-a od 1. ožujka, čime je isključen učinak izražene kolebljivosti te valute na međunarodnom deviznom tržištu na efektivne tečajeve kune.

depozite poduzeća nastavila rasti bilježeći zamjetno više razine u odnosu na raniji dio godine (slike 41. i 42.). Povećana razina kamatne stope na oročene depozite poduzeća rezultat je deponiranja kratkoročnih deviznih depozita dvaju velikih poduzeća po zamjetno višoj kamatnoj stopi od prosječne kamatne stope na depozite ostalih poduzeća. Razlike između kamatnih stopa na ukupne nove kredite i depozite kao i na njihova stanja u kolovozu su ostale gotovo nepromijenjene na razini od 3,4 postotna boda (Slika 44.).

Monetarna kretanja u kolovozu obilježilo je povećanje ukupnih likvidnih sredstava (M4) za 6,5 mlrd. kuna (ili 1,5%, na osnovi transakcija) koja su tako na kraju mjeseca iznosila 440,7 mlrd. kuna. Rast M4 odraz je povećanja neto inozemne aktive (NIA) kreditnih institucija (10,6 mlrd. kuna) potaknutog sezonskim rastom priljeva deviza od turizma (Slika 45.). Istodobno je zabilježeno smanjenje neto domaće aktive (NDA) koje se uglavnom odnosi na pad neto potraživanja od središnje države zbog snažnog rasta depozita države kod HNB-a (Slika 46.). Novčana masa (M1) smanjila se u kolovozu (2,1 mlrd. kuna ili 1,0%), pri čemu je gotov novac izvan kreditnih institucija ostvario najveći mjesečni pad još od uvođenja kune kao nacionalne valute. Postupno smanjivanje gotovog novca zabilježeno tijekom proteklih mjeseci može se povezati s približavanjem uvođenja eura početkom iduće godine. Istodobno, kao rezultat rekordnog rasta ukupnih deviznih depozita (8,8 mlrd. kuna ili 4,4%), kvazinovac bilježi iznimno snažan porast od 8,7 mlrd. kuna ili 3,8% (sve na osnovi transakcija). U strukturi deviznih depozita, snažan rast zabilježen je poglavito kod poduzeća (10,8% u odnosu na rast od 2,5% kod stanovništva), a takvu dinamiku moguće je objasniti nastavkom dobrih ostvarenja glavnog dijela turističke sezone i povećanim likvidnosnim potrebama poduzeća iz energetskog sektora. Promatrano na godišnjoj razini, rast M4 i M1 usporio se na 9,7% odnosno 9,5% (slike 55. i 56.), a kvazinovac se ubrzao na 10,1% potaknut snažnim rastom deviznih depozita od 14,6% (Slika 59.).

Ukupni plasmani monetarnih institucija domaćim sektorima (osim središnje države) tijekom kolovoza zabilježili su rast od 0,7 mlrd. kuna (ili 0,3%, na osnovi transakcija) te su na godišnjoj razini ubrzali svoj rast s 8,9% u srpnju na 9,5% u kolovozu (Slika 47.). Mjesečni rast plasmana u potpunosti se odnosi na kredite koji su prevladavajuća stavka plasmana, a u gotovo podjednakoj mjeri ostvaren je rast kredita nefinancijskim poduzećima i stanovništvu (0,5 mlrd. kuna). Unatoč sporijem mjesečnom rastu kredita poduzećima, zbog učinka baznog razdoblja, odnosno pada kredita poduzećima u kolovozu prošle godine, dodatno je osnaženo ubrzanje njihova godišnjeg rasta (na 17,2% u kolovozu, s 15,7% u srpnju, Slika 48.). Pritom je potražnja za kreditima i dalje zamjetno povećana zbog poskupljenja uvoznih energenata i sirovina te povećanja troška njihove nabave kao i nastojanja poduzeća da se zaduže prije nego što se pooštre uvjeti financiranja. Što se tiče stanovništva, nakon tri mjeseca naglašenog rasta kredita tom sektoru, u kolovozu je ostvaren tek blagi porast koji se uglavnom odnosi na stambeno kreditiranje (0,5 mlrd. kuna). Takvo kretanje kredita stanovništvu odražava utjecaj provedbe posljednjega kruga programa državnog subencioniranja stambenih kredita. Pritom su neznatno porasli i gotovinski nenamjenski krediti (0,1 mlrd. kuna). Na godišnjoj su razini stambeni i gotovinski nenamjenski krediti neznatno ubrzali svoj rast (na 9,4% odnosno 3,8%), čime se i godišnja stopa rasta ukupnih kredita stanovništvu tek blago povećala, s 5,5% na 5,6% (Slika 49.).

Bruto međunarodne pričuve porasle su tijekom rujna za 0,4 mlrd. EUR ili 1,4% u odnosu na kolovoz te su na kraju mjeseca iznosile 26,3 mlrd. EUR (Slika 63.), što je odraz porasta deviznih depozita države kod HNB-a. Istodobno su se neto raspoložive pričuve zadržale na gotovo jednakoj razini kao i u prethodnom mjesecu (20,8 mlrd. EUR). U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, bruto međunarodne pričuve porasle su za 1,9 mlrd. EUR ili 7,8%, a neto pričuve za 1,3 mlrd. EUR ili 6,7%.

Na financijskom računu platne bilance u drugom je tromjesečju 2022. ostvaren neto odljev kapitala od 0,4 mlrd. EUR, isključujući li se promjena bruto međunarodnih pričuva i obveza HNB-a, kao rezultat smanjenja neto dužničkih obveza domaćih sektora, dok su neto vlasničke obveze porasle (Slika 66.). Pritom je ostvareni neto priljev vlasničkih ulaganja u prvom redu rezultat snažnog rasta obveza na osnovi novih vlasničkih ulaganja u Hrvatsku, koja su bila znatno veća nego u istom razdoblju prethodne godine, a najviše su ostvarena u automobilskoj industriji i sektoru nekretnina. S druge strane, spomenuto smanjenje neto dužničkih obveza poglavito je odraz povećanja inozemne imovine banaka, a znatno su porasla i njihova sredstva u sklopu sustava TARGET2 kojim upravlja središnja banka.² Svoju je neto dužničku poziciju blago poboljšala i država, dok su se neto obveze ostalih domaćih sektora, uključujući neto obveze po izravnim ulaganjima, povećale. Istodobno su međunarodne pričuve središnje banke (bruto pričuve umanjene za obveze HNB-a) blago porasle, poglavito zahvaljujući rastu depozita države na računu kod HNB-a, pa je ukupan neto odljev kapitala bio nešto snažniji i iznosio je 0,7 mlrd. EUR. Podaci za srpanj upućuju na snažno smanjenje neto inozemnog duga domaćih sektora, ponajprije zahvaljujući primjetnom poboljšanju neto inozemne pozicije poslovnih banaka zbog povećanog priljeva deviza tijekom turističke sezone.

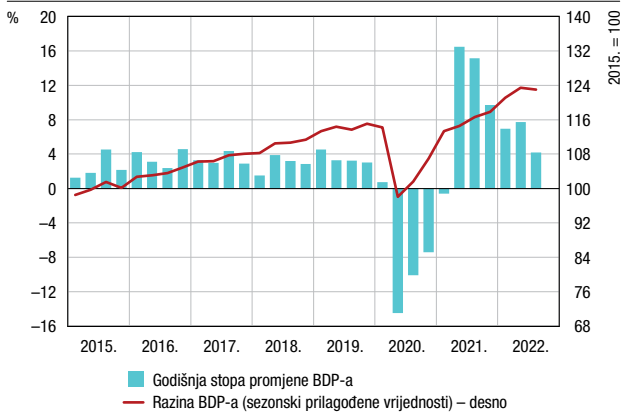
Kada je riječ o javnim financijama, prvih osam mjeseci ove godine obilježila su iznimno povoljna fiskalna kretanja. Tako je prema nacrtu prijedloga polugodišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske saldo opće države u prvih šest mjeseci 2022. bio gotovo uravnotežen (–153 mil. kuna), što je ujedno poboljšanje od 8,9 mlrd. kuna na godišnjoj razini. Fiskalna prilagodba nastavila se i tijekom trećeg tromjesečja te je u srpnju i kolovozu središnja država³ ostvarila višak od 3 mlrd. kuna ili 2,3 mlrd. kuna više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Navedeno odražava snažan rast prihoda, koji je povezan s povoljnim cikličkim kretanjima i rastom opće razine cijena, te istodobno relativno blag rast rashoda. Vlada RH u rujnu je predstavila sveobuhvatni paket mjera s ciljem ublažavanja negativnih inflatornih učinaka na životni standard građana i poslovanje poduzeća. Ukupni trošak mjera iznosi oko 21,0 mlrd. kuna ili 4,2% BDP-a, a izravni utjecaj na saldo proračuna opće države mogao bi dosegnuti oko 1,1% BDP-a. Pritom se veći fiskalni učinak očekuje u 2023. godini.

Kada je riječ o kretanju duga opće države, on je krajem lipnja iznosio 343,7 mlrd. kuna i bio je za 65 mil. kuna manji nego na kraju 2021. godine (Tablica 5.). S obzirom na snažan rast nominalnog bruto domaćeg proizvoda, relativni omjer javnog duga i BDP-a zamjetno je smanjen, na 74,3% sa 79,8% na kraju 2021. (Slika 70.).

2 Sredstva banaka u sklopu sustava TARGET2 čine inozemnu imovinu središnje banke, ali nisu dio međunarodnih pričuva.

3 Saldo proračuna i ukupni prihodi i rashodi odnose se na mjesečne podatke za središnju državu, državnu upravu i podsektore socijalne sigurnosti koje prema zahtjevima Direktive Vijeća 2011/85/EU objavljuje Ministarstvo financija prije kraja sljedećega kalendarskog mjeseca. Objavljeni podaci odnose se na jedinice opće države prema buhvatnu statističke metodologije ESA 2010, osim podataka za lokalnu državu, koji se objavljuju tromjesečno. Pojedine stavke prihoda i rashoda zasnivaju se na podacima o državnom proračunu prema računskom načelu.

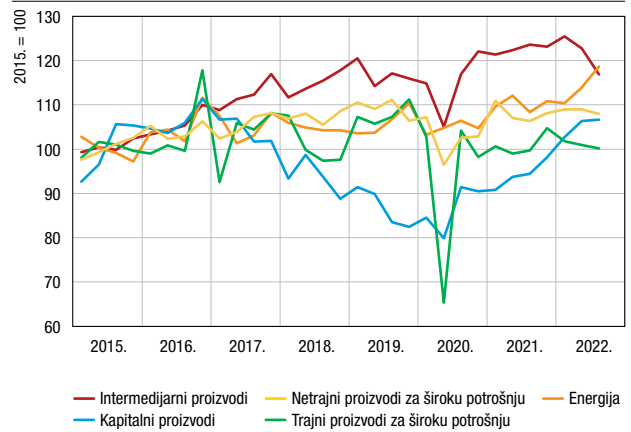
Slika 1. Tromjesečni bruto domaći proizvod
sezonski prilagođene realne vrijednosti

Napomena: Podatak za treće tromjesečje 2022. odnosi se na Mjesečni pokazatelj realne gospodarske aktivnosti HNB-a, procijenjen na temelju podataka objavljenih do 30. rujna 2022.

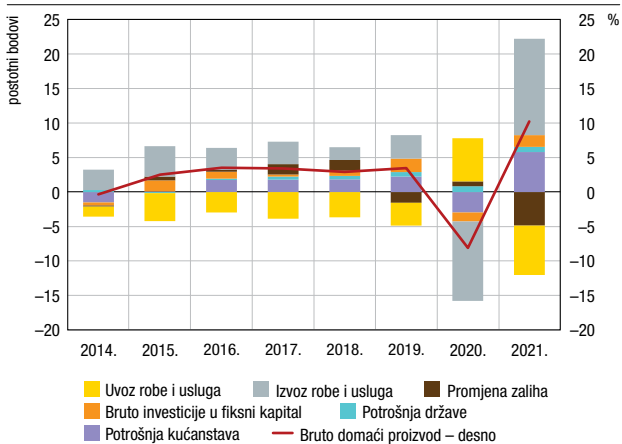
Izvori: DZS (sezonska prilagodba HNB-a); izračun HNB-a

Slika 4. Industrijska proizvodnja prema glavnim industrijskim grupacijama
sezonski prilagođeni indeksi

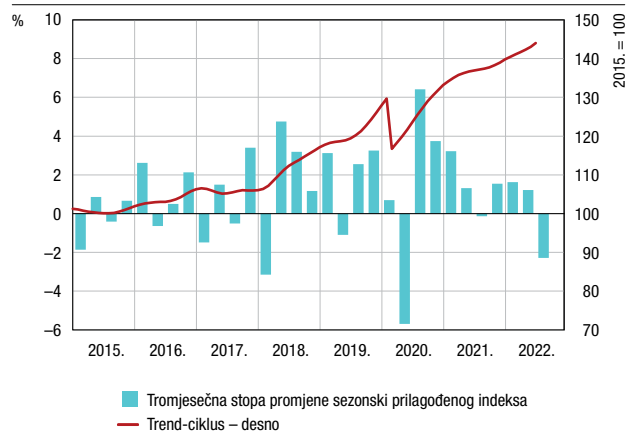
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 2. Promjena BDP-a
doprinosi po komponentama

Izvor: DZS

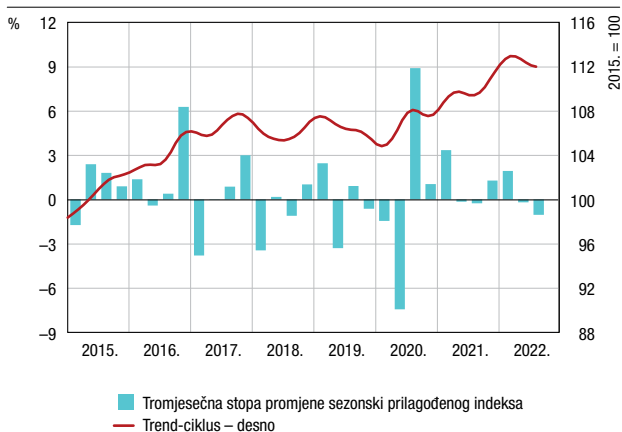
Slika 5. Fizički obujam građevinskih radova

Napomena: Podatak za treće tromjesečje 2022. odnosi se na srpanj i kolovoz.

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

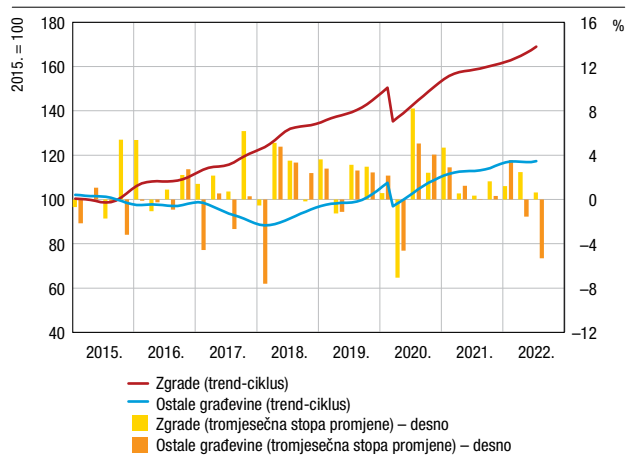
Slika 3. Industrijska proizvodnja

Napomena: Podatak za treće tromjesečje 2022. odnosi se na srpanj i kolovoz.

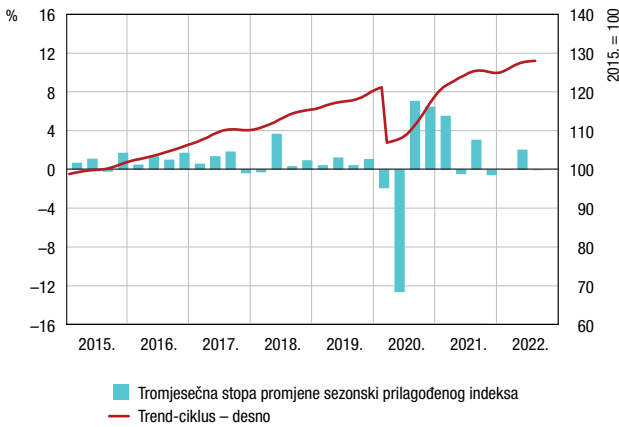
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 6. Zgrade i ostale građevine

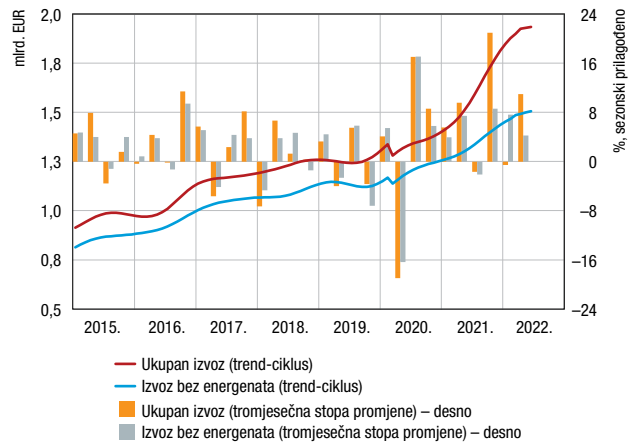
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 7. Realni promet od trgovine na malo

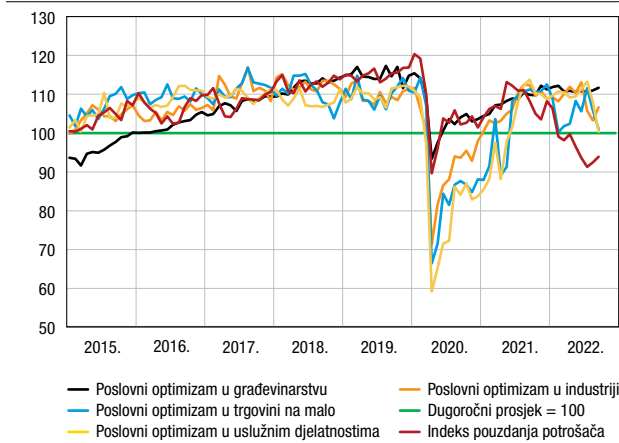
Napomena: Podatak za treće tromjesečje 2022. odnosi se na srpanj i kolovoz.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 10. Robni izvoz (fob)

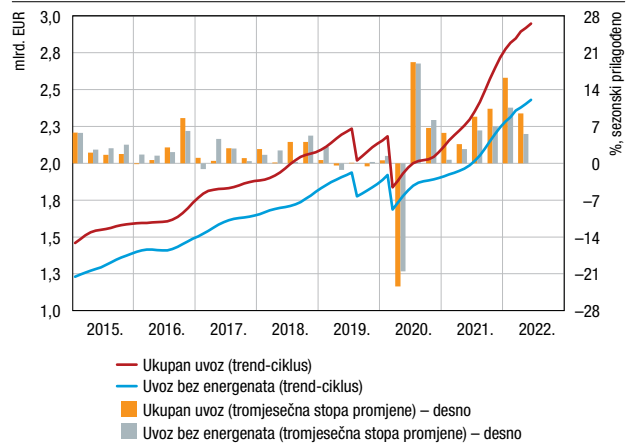
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 8. Pokazatelji potrošačkog i poslovnog optimizma standardizirane desezonirane vrijednosti

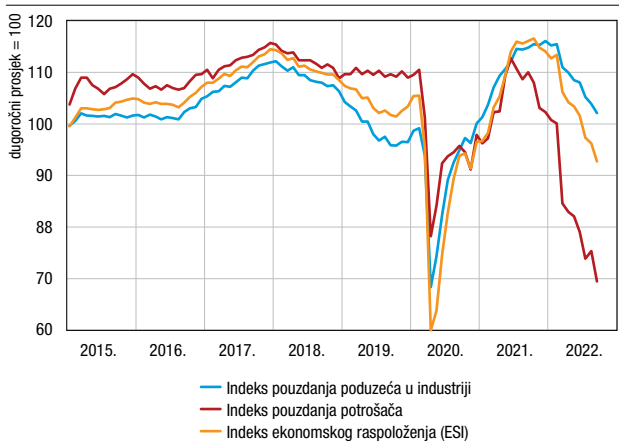
Izvori: Ipsos; HNB (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 11. Robni uvoz (cif)

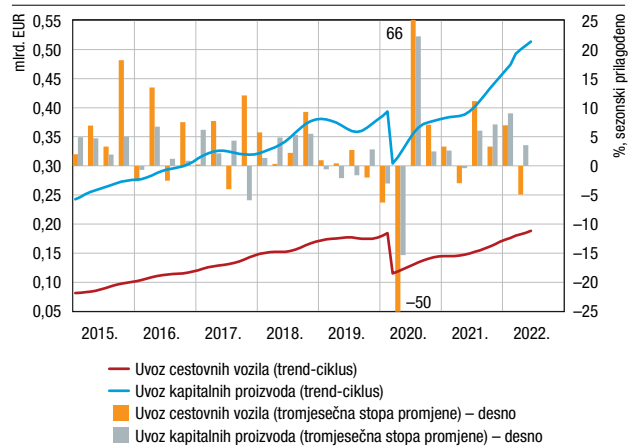
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 9. Indeksi pouzdanja u EU-u sezonski prilagođene serije

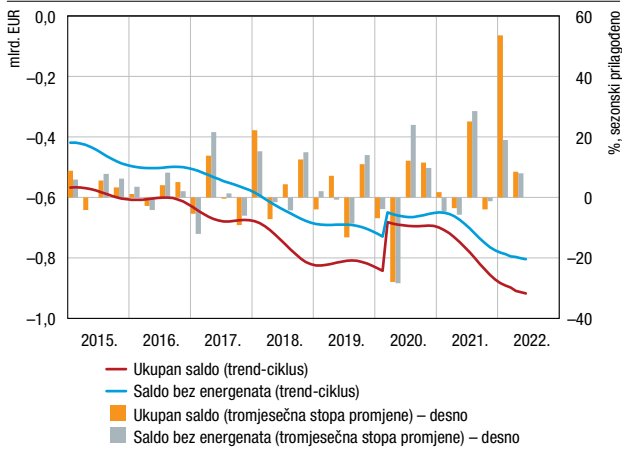
Napomena: Podaci zaključno s rujnom 2022.
Izvori: Eurostat; Izračun HNB-a

Slika 12. Uvoz kapitalnih proizvoda i cestovnih vozila (cif)

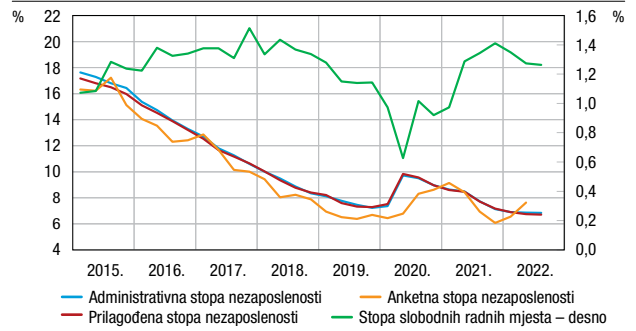
Napomena: Uvoz kapitalnih proizvoda odnosi se na odsjeke SMTK-a 71 – 77.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 13. Saldo robe razmjene

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

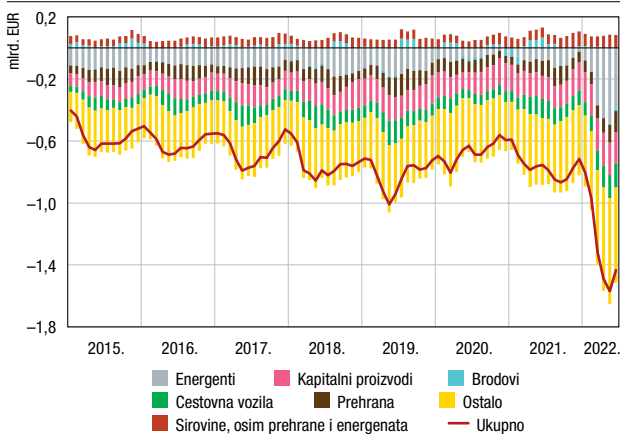
Slika 16. Stope nezaposlenosti i slobodnih radnih mjesta sezonski prilagođeni podaci

Napomena: Pri izračunu administrativne stope nezaposlenosti od siječnja 2015. rabe se podaci o zaposlenosti prikupljeni iz obrasca JOPPD. Podaci o zaposlenosti revidirani su unatrag od siječnja 2016. do prosinca 2019. Prilagođena stopa nezaposlenosti procjena je HNB-a i računa se kao udio broja administrativno nezaposlenih u aktivnom stanovništvu (nezaposlene osobe i osiguranici HZMO-a). Stopa slobodnih radnih mjesta računa se kao udio slobodnih radnih mjesta u ukupnoj potražnji za radom (zbroj osiguranika HZMO-a i slobodnih radnih mjesta). Podaci za treće tromjesečje 2022. odnose se na srpanj i kolovoz.

Izvori: DZS; HZZ; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

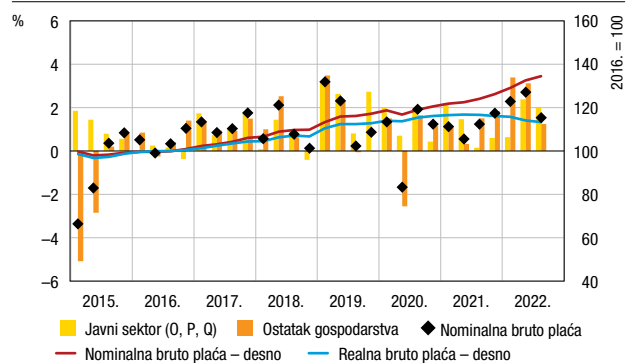
Slika 14. Saldo robe razmjene po skupinama proizvoda

Napomena: Serije su prikazane kao tročlani pomični prosjeci mjesečnih podataka. Podaci zaključno s lipnjem 2022.

Izvor: DZS

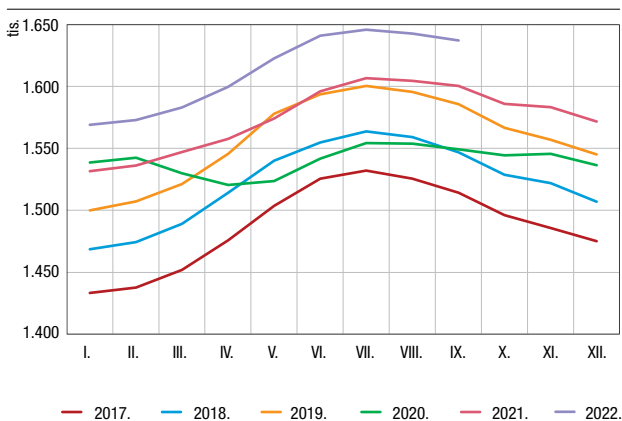
Slika 17. Prosječna nominalna i realna bruto plaća po djelatnostima NKD-a sezonski prilagođeni podaci

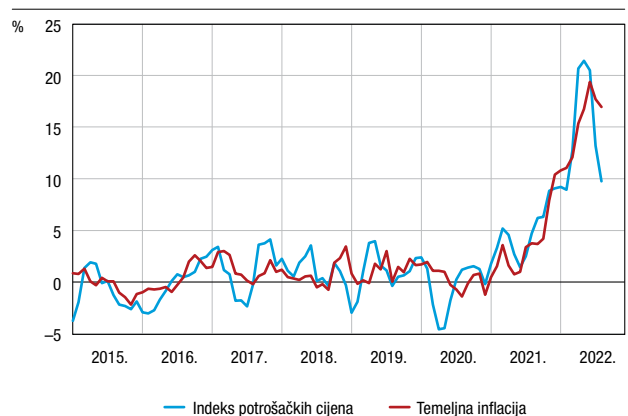
Napomena: Podaci o prosječnoj nominalnoj bruto plaći po djelatnostima odnose se na podatke prikupljene iz obrasca RAD-1, a od siječnja 2016. na podatke prikupljene iz obrasca JOPPD. Podaci o prosječnim plaćama isplaćenima u veljači 2020. izračunati su prema ekvivalentu punoga radnog vremena. Podaci o plaćama u 2019. prema načelu ekvivalenta punoga radnog vremena objavljeni su u analitičke svrhe. Podaci za treće tromjesečje 2022. odnose se na srpanj i kolovoz.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

Slika 15. Zaposlenost originalni podaci

Izvor: HZMO

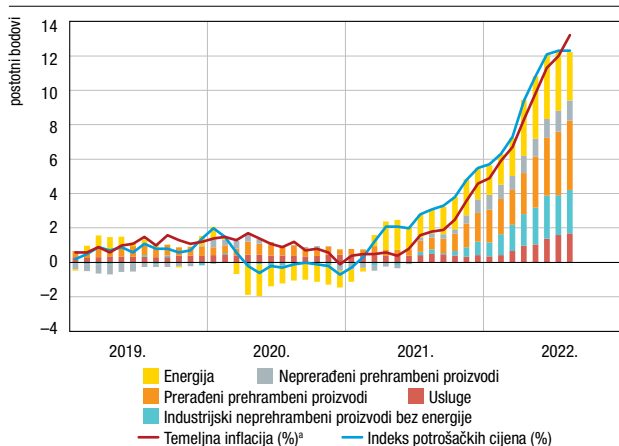
Slika 18. Indeks potrošačkih cijena i temeljna inflacija mjesečne stope promjene na godišnjoj razini^a

^a Mjesečna stopa promjene izračunata je iz tromjesečnoga pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih indeksa potrošačkih cijena.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

Slika 19. Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenta inflaciji potrošačkih cijena

^a Temeljna inflacija ne uključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i energije ni cijene proizvoda koje su administrativno regulirane.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

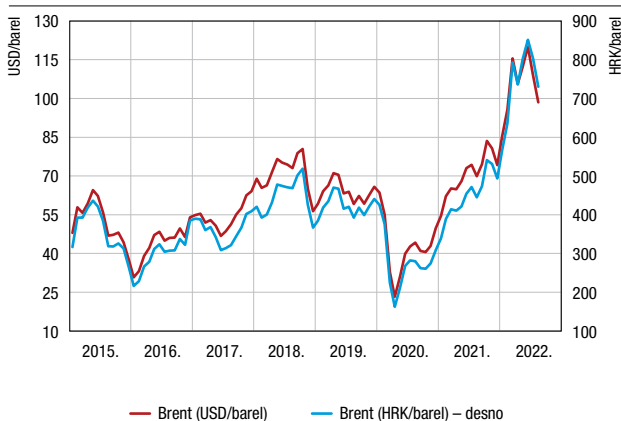
Tablica 1. Cjenovni pokazatelji godišnje i mjesečne stope promjene

	Godišnje stope		Mjesečne stope	
	VII. 22.	VIII. 22.	VIII. 21.	VIII. 22.
Indeks potrošačkih cijena i njegove komponente				
Ukupni indeks	12,3	12,3	0,2	0,1
Energija	20,6	16,8	-0,1	-3,3
Nepretrađeni prehrambeni proizvodi	14,2	13,8	1,6	1,3
Prerađeni prehrambeni proizvodi	16,4	17,8	0,5	1,7
Industrijski neprehrambeni proizvodi bez energije	8,9	9,7	-0,6	0,2
Usluge	6,1	6,5	0,3	0,6
Ostali cjenovni pokazatelji				
Temeljna inflacija	12,0	13,2	0,1	1,1
Indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu	31,2	30,5	1,0	0,5
Cijene sirove nafte Brent (USD)	46,4	40,8	-5,9	-9,5
HWWI agregatni indeks cijena sirovina (bez energenata, USD)	-4,0	-1,3	-2,5	0,4

Napomena: Prerađeni prehrambeni proizvodi uključuju alkohol i duhan.

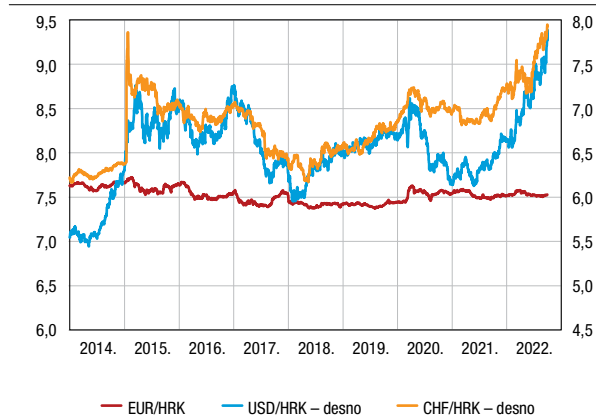
Izvori: DZS; Bloomberg; HWWI

Slika 20. Cijene sirove nafte (Brent)

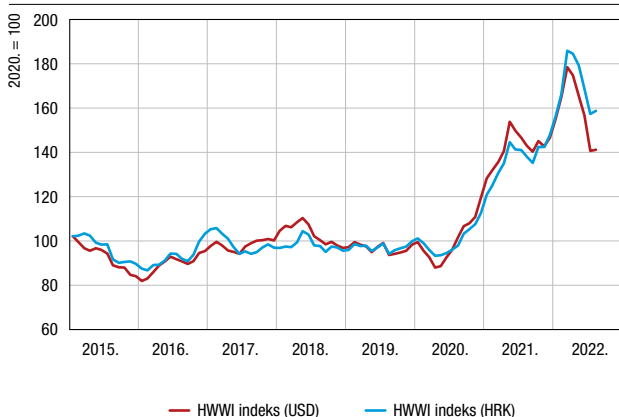
Izvori: Bloomberg; izračun HNB-a

Slika 22. Nominalni dnevni tečaj kune prema euru, američkom dolaru i švicarskom franku srednji tečaj HNB-a

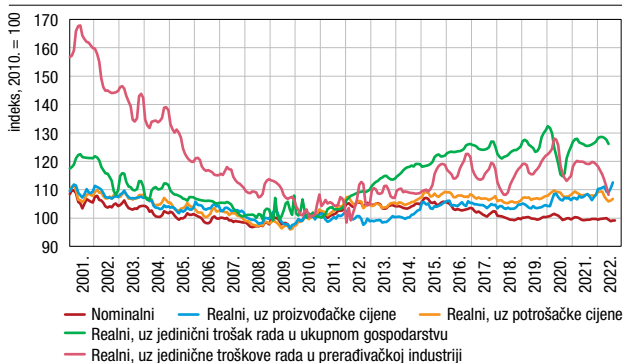
Izvor: HNB

Slika 21. HWWI indeks cijena sirovina (bez energenata)

Izvori: HWWI; izračun HNB-a

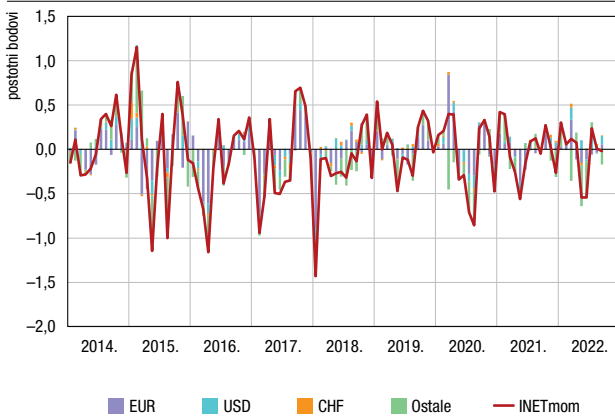
Slika 23. Nominalni i realni efektivni tečajevi kune

Napomena: Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na ukupnom tržištu. Jedinični trošak rada izračunat je kao omjer isplaćenih naknada po zaposleniku i produktivnosti rada (izraženo kao BDP po zaposlenom), dok su realni efektivni tečajevi kune uz jedinične troškove rada dobiveni interpolacijom tromjesečnih vrijednosti. Pad indeksa označuje efektivnu aprecijaciju kune.

Izvor: HNB

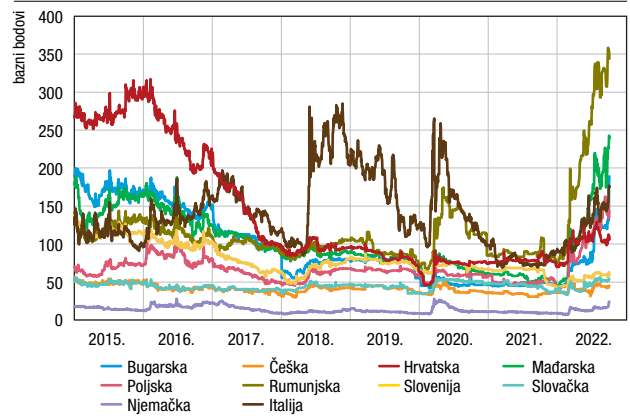
Slika 24. Doprinosi^a pojedinih valuta mjesečnoj stopi promjene prosječnog indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune (INET)

^a Negativne vrijednosti označuju doprinosi aprecijaciji INET-a.

Izvor: HNB

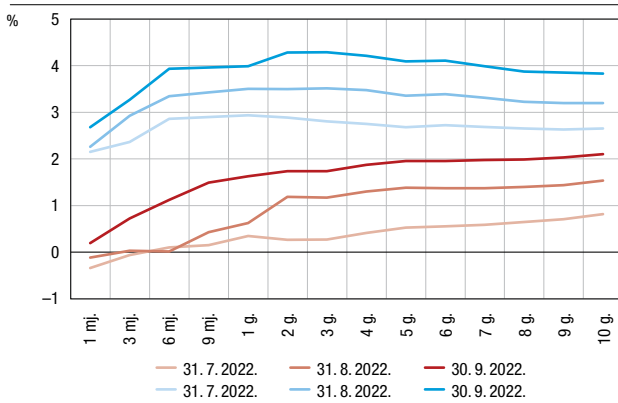
Slika 27. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za petogodišnje državne obveznice odabranih zemalja

Napomena: Premija osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji relativni iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavateljem nekog instrumenta.

Izvor: S&P Capital IQ

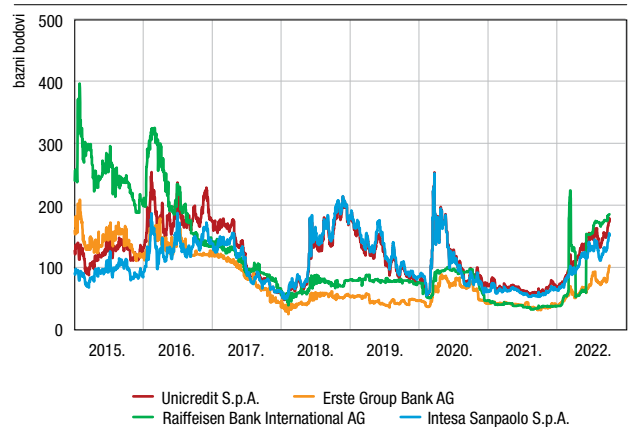
Slika 25. Prinosi do dospjeća na državne obveznice SAD-a i Njemačke

Napomena: Plavom su bojom označeni prinosi na obveznice SAD-a, a crvenom bojom na obveznice Njemačke. Prve četiri oznake na pojedini datum odnose se na mjesečne prinose, a ostale na godišnje prinose. Prinosi na obveznice SAD-a s preostalim rokom do dospjeća od devet mjeseci interpolirani su.

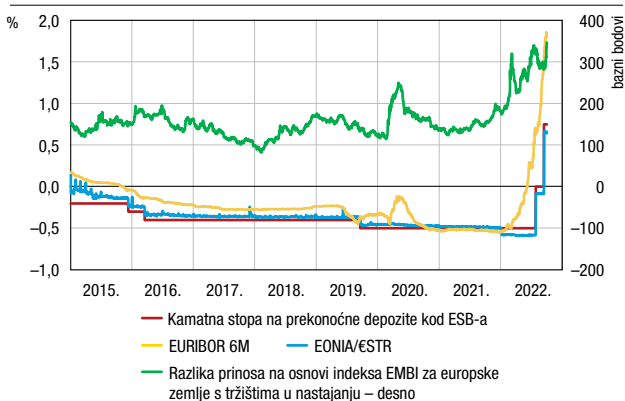
Izvor: Bloomberg

Slika 28. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za odabrane banke majke domaćih banaka

Izvor: S&P Capital IQ

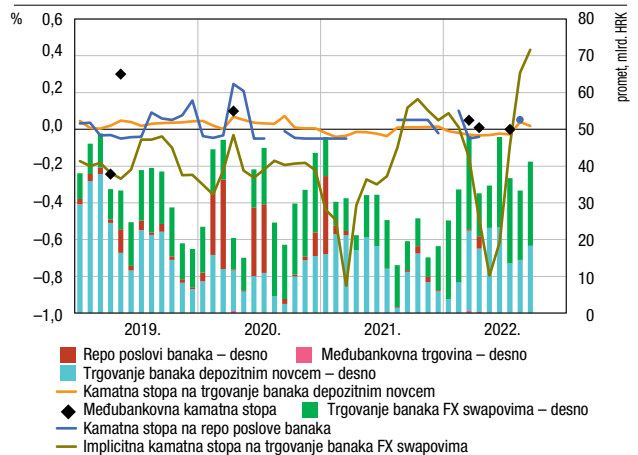
Slika 26. Kamatne stope na euro i prosječna razlika prinosa na obveznice europskih zemalja s tržištima u nastajanju

Napomena: EMBI je indeks (engl. *Emerging Market Bond Index*) koji pokazuje razliku prinosa na državne vrijednosne papire koje su izdale zemlje s tržištima u nastajanju, među kojima je i Hrvatska, u odnosu na nerizične vrijednosne papire koje su izdale razvijene zemlje. Od početka 2022. EONIA se zamjenjuje stopom €STR.

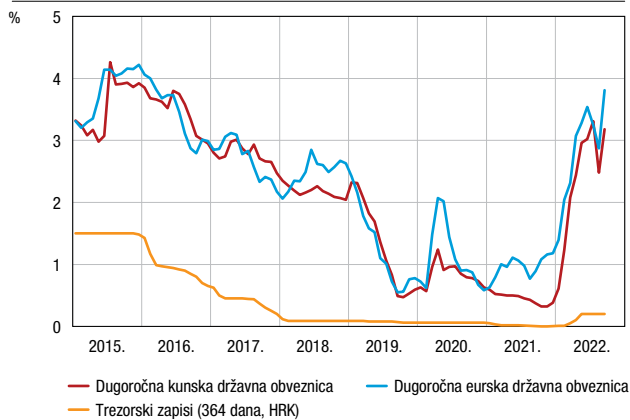
Izvori: ESB; Bloomberg; J. P. Morgan

Slika 29. Prekonoćne kamatne stope i prometi

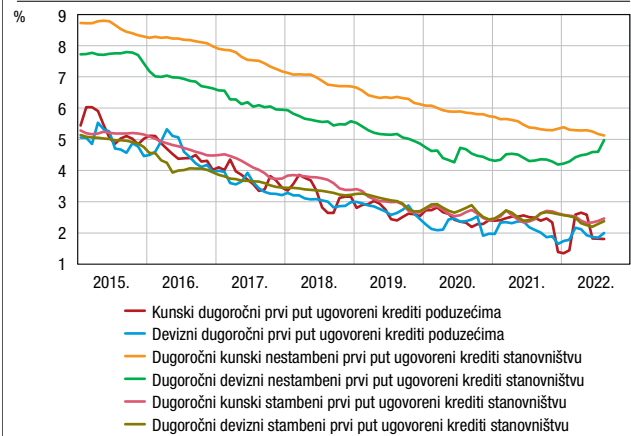
Izvor: HNB

Slika 30. Prinosi na trezorske zapise i obveznice Republike Hrvatske

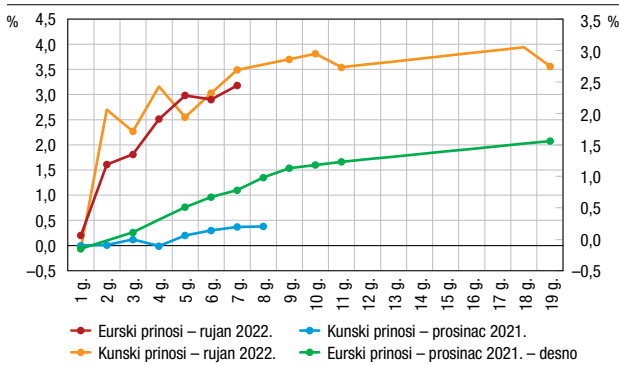
Napomena: Prinosi na dugoročne obveznice odnose se na obveznice preostalog dospeljeka od deset godina, odnosno na obveznice najslabijega preostalog dospeljeka.
Izvor: HNB

Slika 33. Dugoročni troškovi financiranja

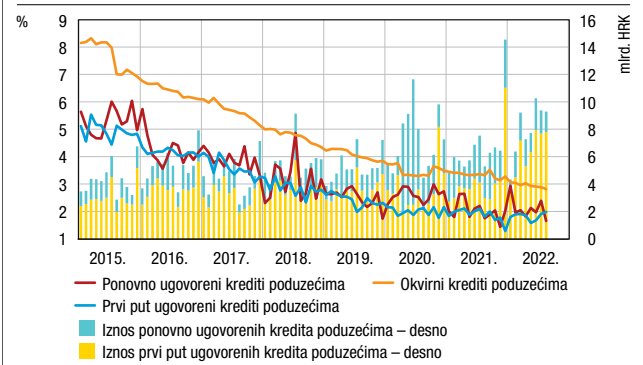
Napomena: Tromjesečni ponderirani pomični prosjeci. Devizni krediti uključuju i kunske kredite s valutnom klauzulom.
Izvor: HNB

Slika 31. Prinosi do dospeljeka na obveznice RH

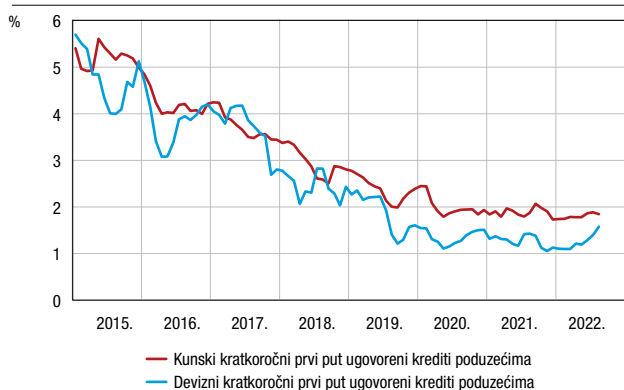
Napomena: Točkama su označeni ostvareni prinosi, a ostale su vrijednosti interpolirane. Podaci za jednogodišnji prinos odnose se na ostvarenu kamatnu stopu na jednogodišnje trezorske zapise bez valutne klauzule odnosno s valutnom klauzulom u eurima. Prinos na jednogodišnje trezorske zapise bez valutne klauzule za kraj 2021. odnosi se na studeni. Prinos na jednogodišnje trezorske zapise s valutnom klauzulom u eurima odnosi se na listopad 2021. odnosno svibanj 2022.
Izvor: HNB

Slika 34. Kamatne stope i iznosi kredita poduzećima

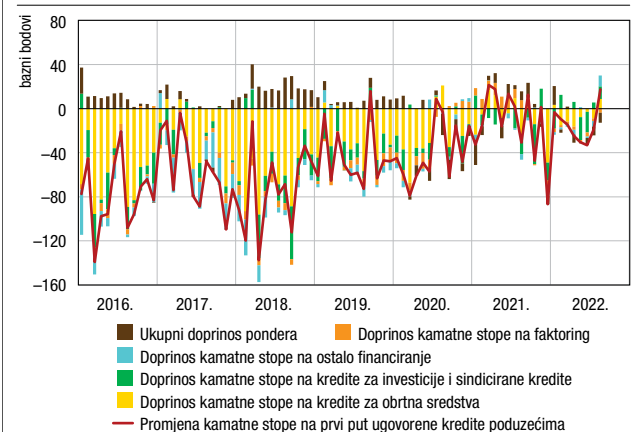
Napomena: Za kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, revolving kredite i potraživanja s osnove kartica s odgodom plaćanja (engl. charge card) nisu dostupni podaci o prvi put ugovorenim kreditima jer su novi poslovi (koji kod ostalih instrumenata osim prvi put ugovorenih kredita uključuju i ponovno ugovorene postojeće kredite) za te instrumente jednaki stanjima, pa su zato svrstani u kategoriju "Okvirni krediti".
Izvor: HNB

Slika 32. Kratkoročni troškovi financiranja

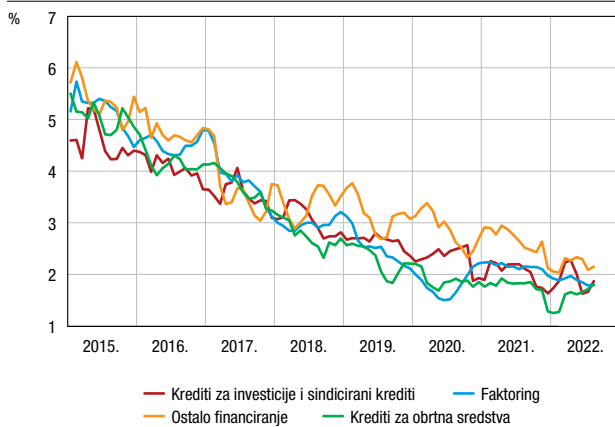
Napomena: Tromjesečni ponderirani pomični prosjeci. Devizni krediti uključuju i kunske kredite s valutnom klauzulom. Kamatne stope na kratkoročne prvi put ugovorene kredite stanovništvu ne prikazuju se zbog vrlo niskog udjela u ukupnim prvi put ugovorenim kreditima stanovništvu.
Izvor: HNB

Slika 35. Doprinosi godišnjoj promjeni kamatne stope na prvi put ugovorene kredite poduzećima

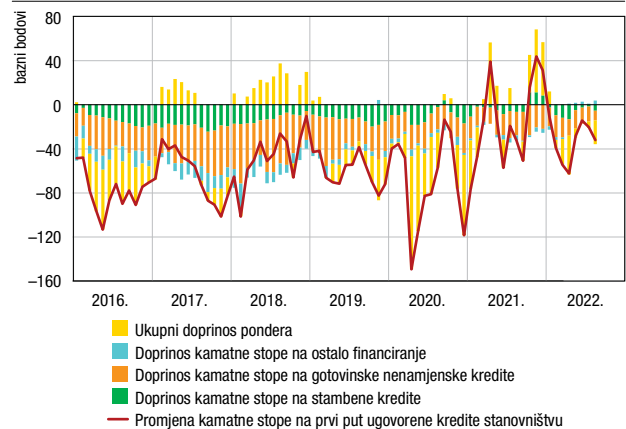
Napomena: Izračunato na osnovi indeksa Bennet, prema kojemu se ukupni doprinos dijeli na učinak kamatne stope i učinak pondera.
Izvor: HNB

Slika 36. Kamatne stope na prvi put ugovorene kredite poduzećima prema namjeni

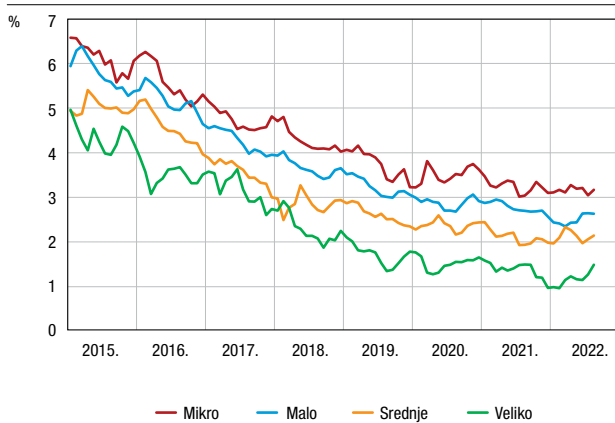
Napomena: Tromjesečni ponderirani pomični prosjeci
Izvor: HNB

Slika 39. Doprinosi godišnjoj promjeni kamatne stope na prvi put ugovorene kredite stanovništvu

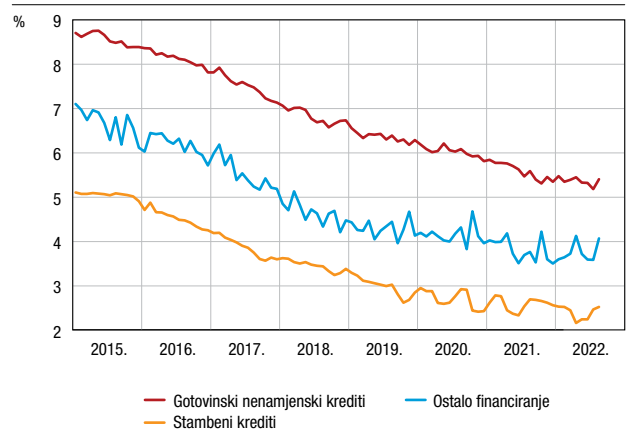
Napomena: Izračunato na osnovi indeksa Bennet, prema kojemu se ukupni doprinos dijeli na učinak kamatne stope i učinak pondera.
Izvor: HNB

Slika 37. Kamatne stope na prvi put ugovorene kredite prema veličini poduzeća

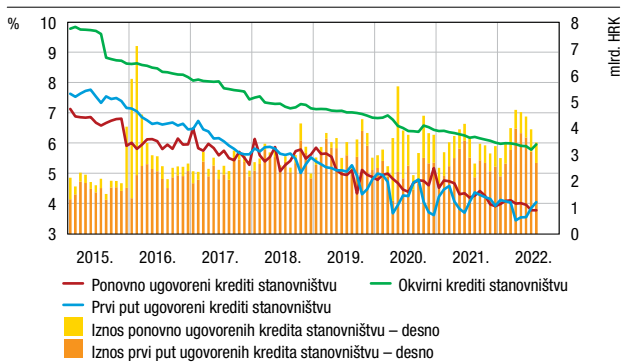
Napomena: Tromjesečni ponderirani pomični prosjeci
Izvor: HNB

Slika 40. Kamatne stope na prvi put ugovorene kredite stanovništvu prema namjeni

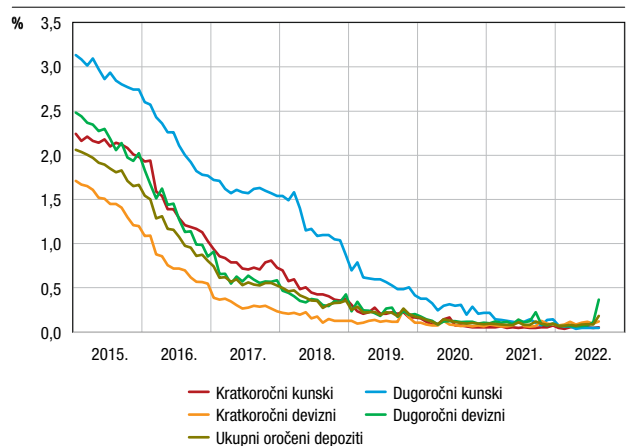
Izvor: HNB

Slika 38. Kamatne stope i iznosi kredita stanovništvu

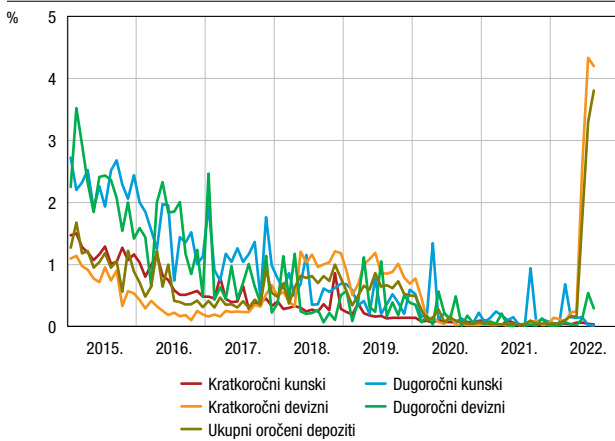
Napomena: Za kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, revolving kredite i potraživanja s osnove kartica s odgodom plaćanja (engl. charge card) nisu dostupni podaci o prvi put ugovorenim kreditima jer su novi poslovi (koji kod ostalih instrumenata osim prvi put ugovorenih kredita uključuju i ponovno ugovorene postojeće kredite) za te instrumente jednaki stanjima, pa su zato svrstani u kategoriju "Okvirni krediti".
Izvor: HNB

Slika 41. Kamatne stope na oročene depozite stanovništva

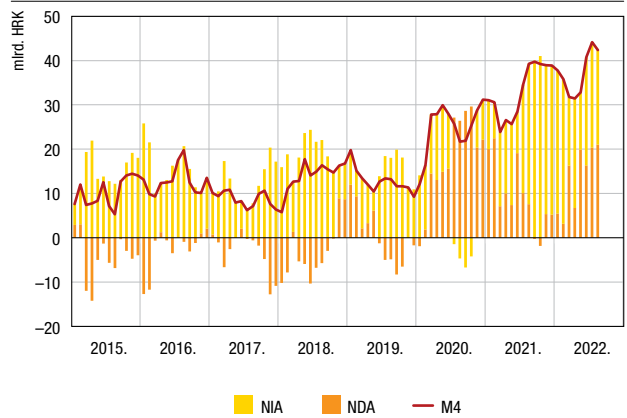
Izvor: HNB

Slika 42. Kamatne stope na oročene depozite poduzeća

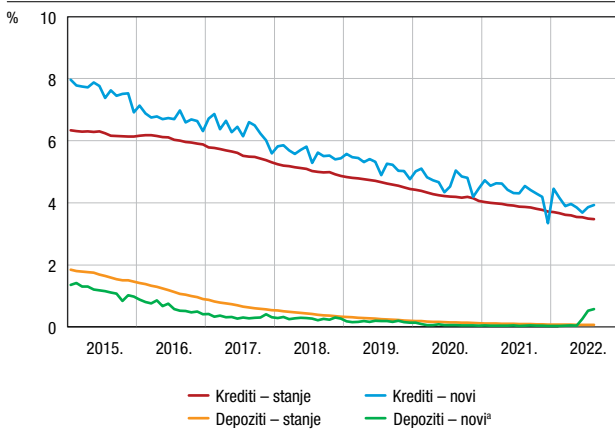
Izvor: HNB

Slika 45. Neto inozemna aktiva, neto domaća aktiva i ukupna likvidna sredstva (M4) apsolutne promjene u posljednjih 12 mjeseci

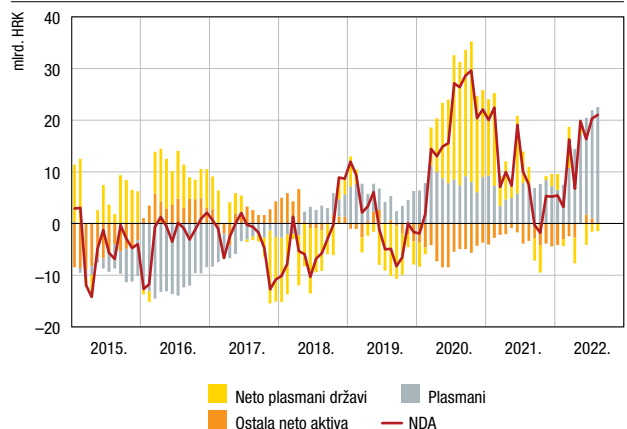
Izvor: HNB

Slika 43. Prosječne kamatne stope na kredite (bez revolving kredita) i depozite

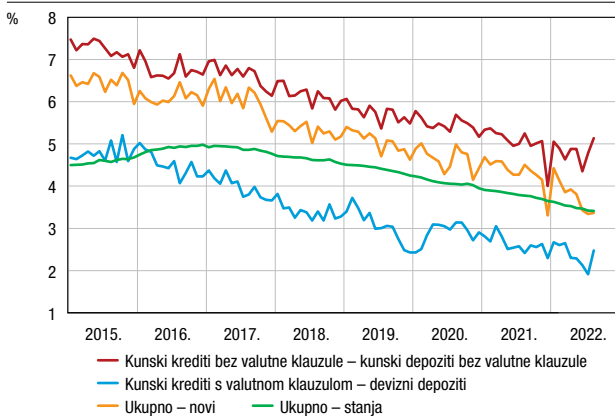
^a Za oročene depozite kamatne stope na nove poslove vagane su njihovim stanjima.
Izvor: HNB

Slika 46. Neto domaća aktiva, struktura apsolutne promjene u posljednjih 12 mjeseci

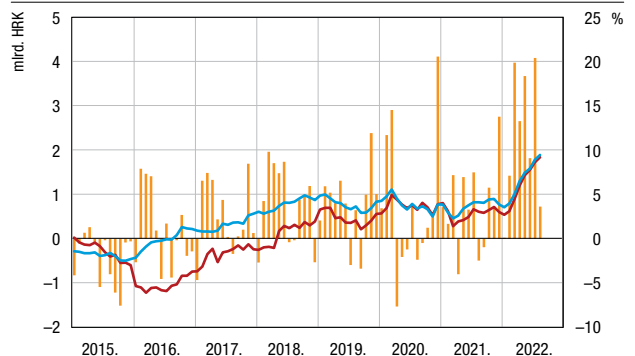
Izvor: HNB

Slika 44. Razlike između kamatnih stopa na kredite (bez revolving kredita) i kamatnih stopa na depozite

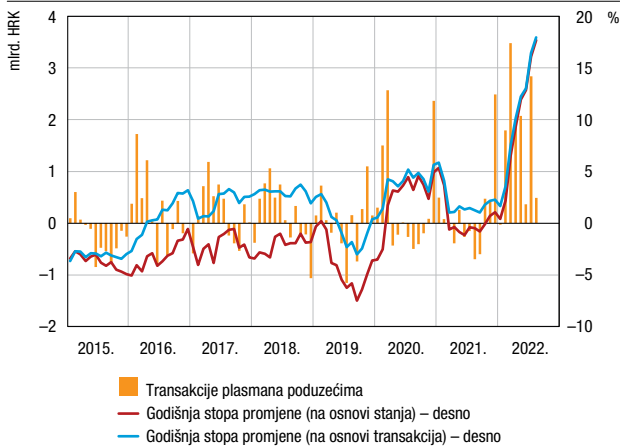
Napomena: Razliku između prosječnih kamatnih stopa na kredite i prosječnih kamatnih stopa na depozite treba razlikovati od neto kamatne marže (omjera razlike kamatnih prihoda i kamatnih rashoda te ukupne imovine kreditnih institucija).
Izvor: HNB

Slika 47. Plasmani

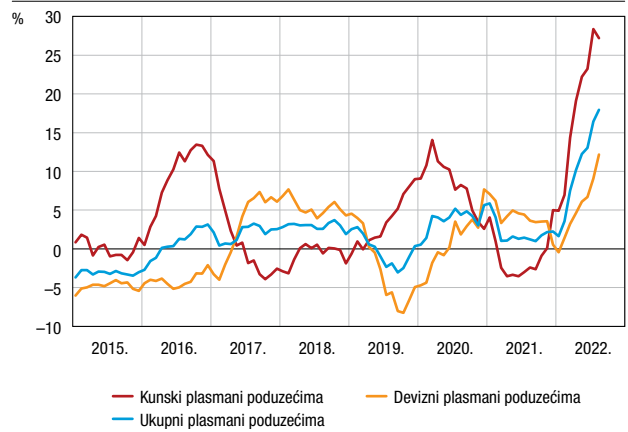
Izvor: HNB

Slika 48. Plasmani poduzećima

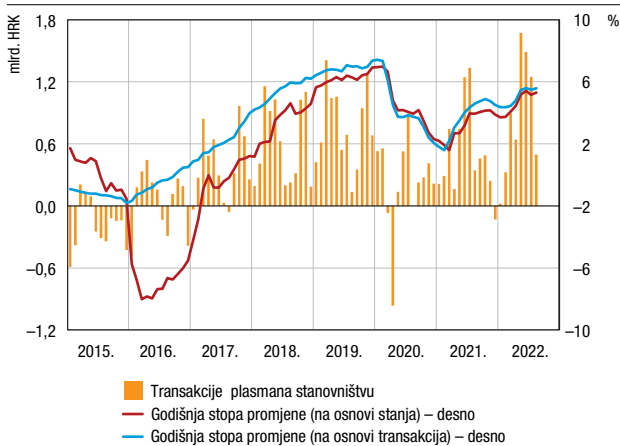
Izvor: HNB

Slika 51. Godišnje stope promjene plasmana poduzećima na osnovi transakcija

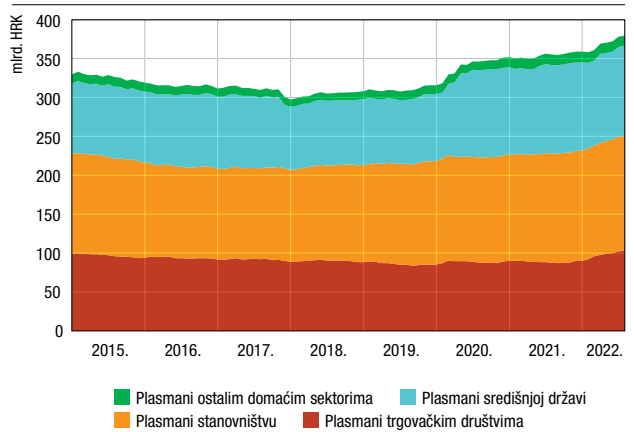
Izvor: HNB

Slika 49. Plasmani stanovništvu

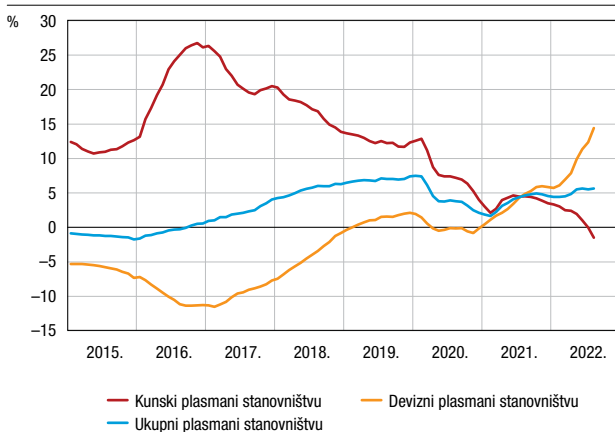
Izvor: HNB

Slika 52. Struktura plasmana monetarnih financijskih institucija

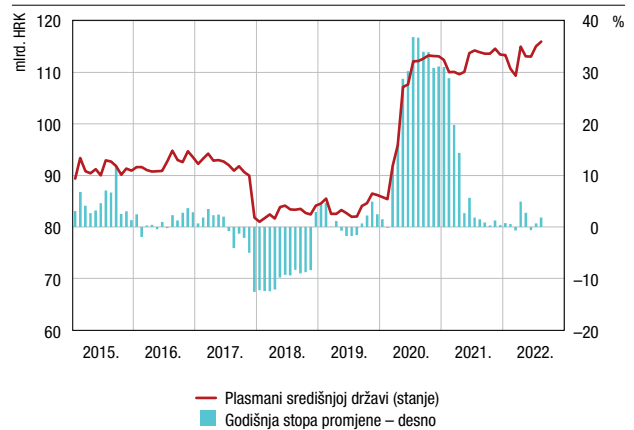
Izvor: HNB

Slika 50. Godišnje stope promjene plasmana stanovništvu na osnovi transakcija

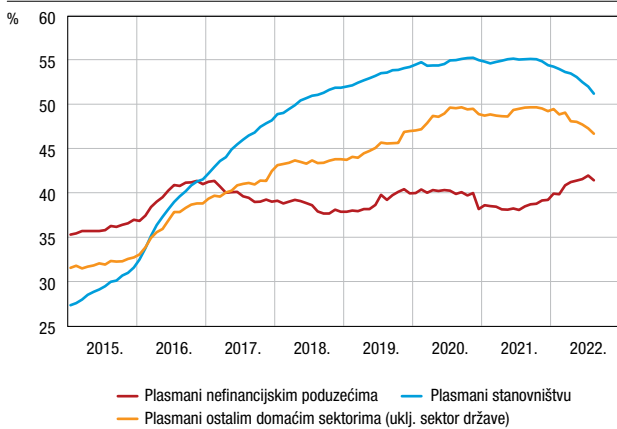
Izvor: HNB

Slika 53. Plasmani monetarnih financijskih institucija središnjoj državi

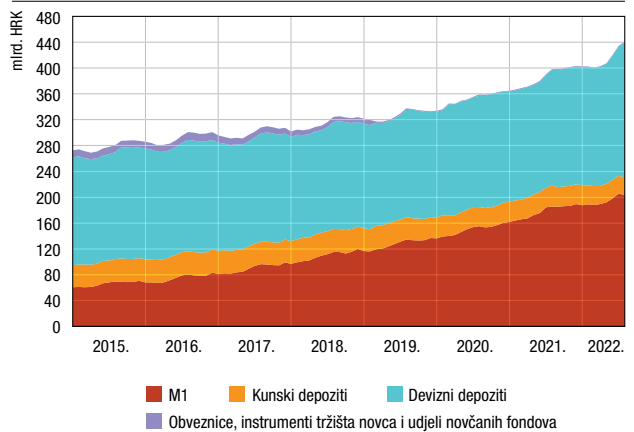
Izvor: HNB

Slika 54. Udio kunskih plasmana u ukupnim plasmanima sektora

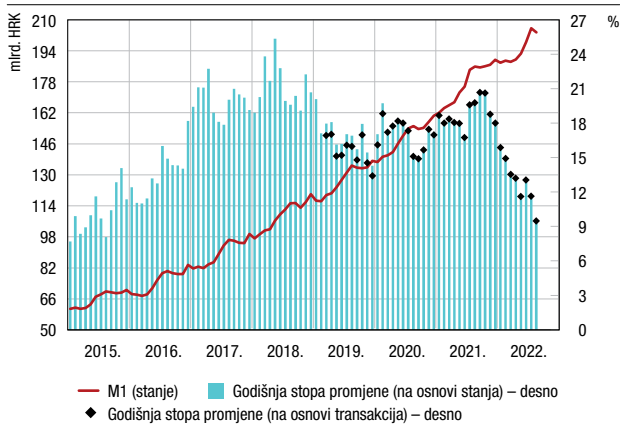
Izvor: HNB

Slika 57. Struktura monetarnog agregata M4

Izvor: HNB

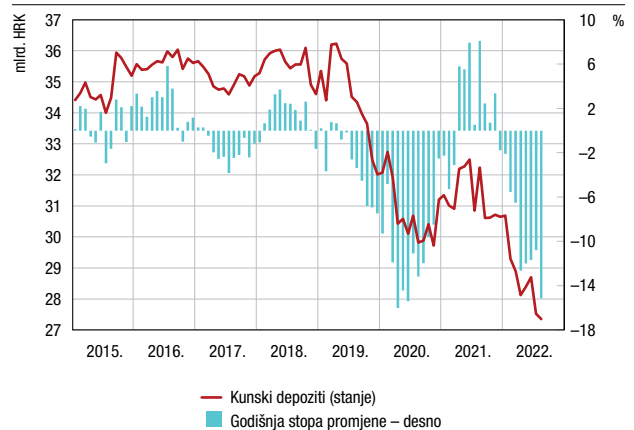
Slika 55. Novčana masa (M1)

Napomena: Stopa rasta na osnovi transakcija od ožujka 2019. isključuje učinak reklasifikacije novčanih fondova.

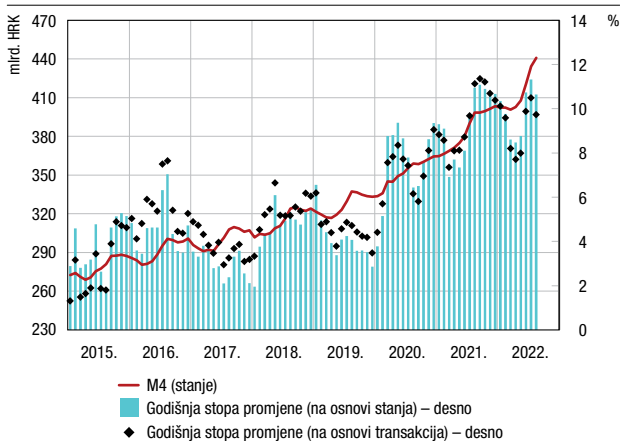
Izvor: HNB

Slika 58. Kunski štedni i oročeni depoziti

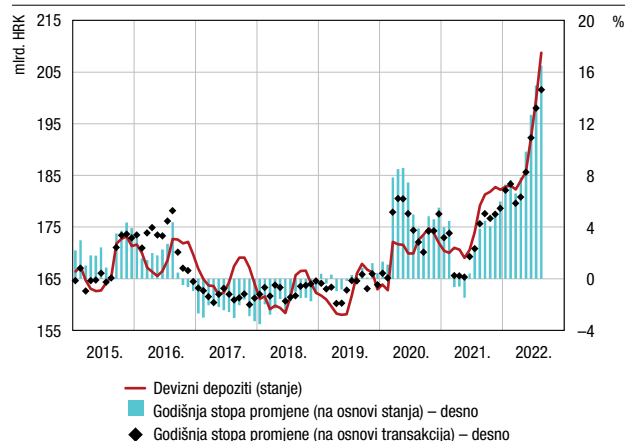
Izvor: HNB

Slika 56. Ukupna likvidna sredstva (M4)

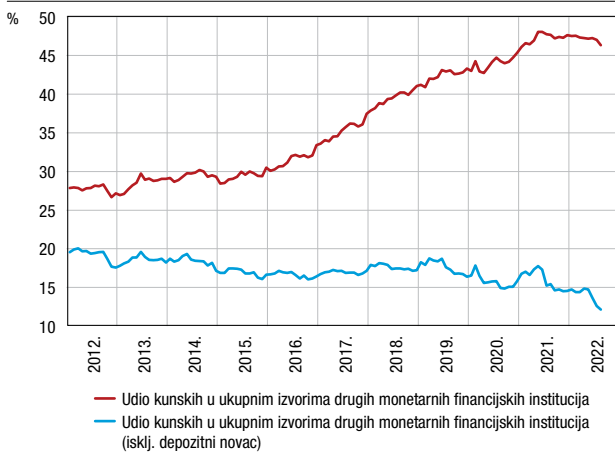
Izvor: HNB

Slika 59. Devizni depoziti

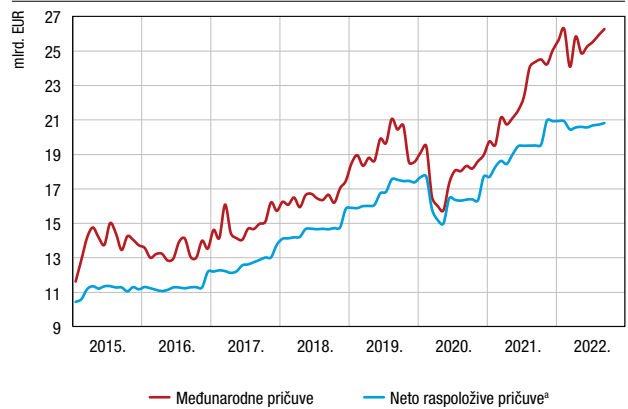
Izvor: HNB

Slika 60. Udio kunskih izvora

Izvor: HNB

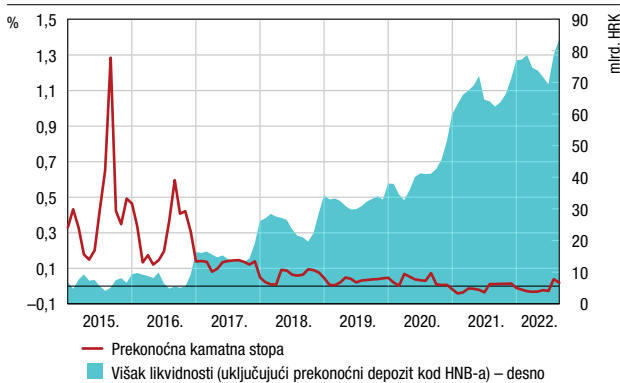
Slika 63. Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke tekući tečaj

^a NRP = međunarodne pričuve – devizna inozemna pasiva – devizni dio obvezne pričuve – devizni depoziti države

Izvor: HNB

Slika 61. Likvidnost banaka i prekonočna kamatna stopa na trgovanje banaka depozitnim novcem

Napomena: Višak likvidnosti je razlika između stanja na računima za namiru poslovnih banaka kod HNB-a i iznosa koji banke moraju održavati na tim računima prema obračunu obvezne pričuve. Prekonočna kamatna stopa do kraja 2015. odnosi se na prekonočnu međubankovnu kamatnu stopu, a od početka 2016. odnosi se na prekonočnu kamatnu stopu na trgovanje banaka depozitnim novcem.

Izvor: HNB

Tablica 2. Platna bilanca

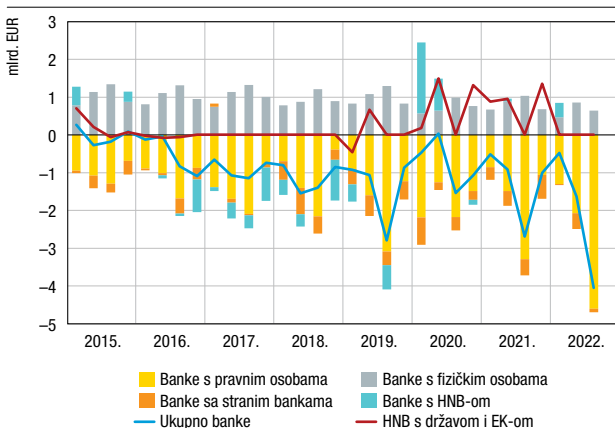
preliminarni podaci, u milijunima eura

	2021.	2. tr. 2022. ^a	Indeksi	
			2021./2020.	2. tr. 2022. ^a /2021.
Tekuće transakcije	1.807,2	145,4	–	8,0
Kapitalne transakcije	1.368,0	1.375,2	127,3	100,5
Financijske transakcije (bez pričuva)	–1.204,1	–685,0	–	56,9
Međunarodne pričuve HNB-a	6.030,7	3.641,4	999,7	60,4
Neto pogreške i propusti	–988,3	–420,7	347,0	42,6

^a Odnosi se na zbroj posljednjih četiriju tromjesečja.

Izvor: HNB

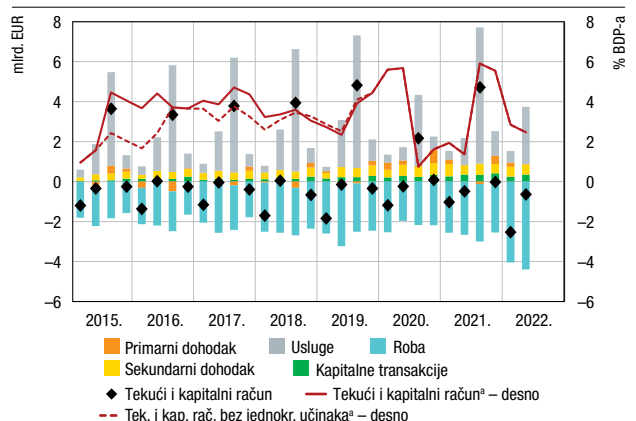
Slika 62. Promptne (SPOT) transakcije na deviznom tržištu (neto promet)

Napomena: Pozitivne vrijednosti označuju neto kupnju, a negativne vrijednosti neto prodaju. Pravne osobe uključuju državu.

Izvor: HNB

Slika 64. Tokovi na tekućem i kapitalnom računu

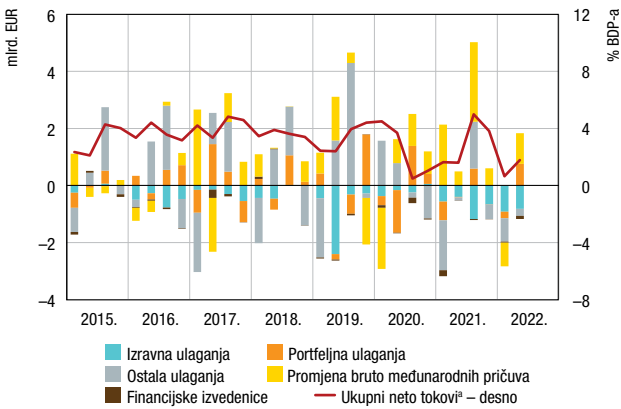
^a Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja

Napomena: Jednokratni učinci uključuju konverziju kredita vezanih uz švicarski frank u 2015. te rezervacije banaka za kredite odobrene koncernu Agrokor u 2017. i 2018.

Izvor: HNB

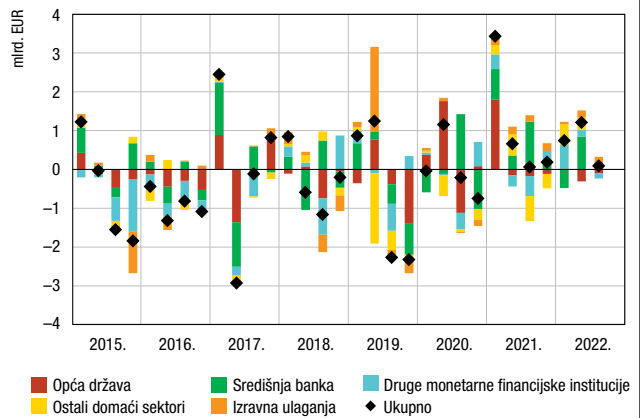
Slika 65. Tokovi na financijskom računu prema vrsti ulaganja

^a Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja
 Napomena: Pozitivna vrijednost označuje neto odljev kapitala u inozemstvo (uključujući i rast međunarodnih pričuva).

Izvor: HNB

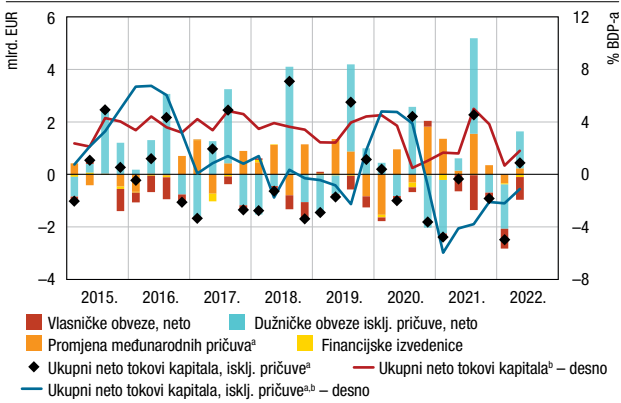
Slika 68. Transakcije bruto inozemnog duga

Napomena: Transakcije su promjena duga isključujući međuvalutne promjene i ostale prilagodbe. Podaci za treće tromjesečje 2022. odnose se na srpanj.

Izvor: HNB

Slika 66. Tokovi na financijskom računu prema vlasničko-dužničkom odnosu

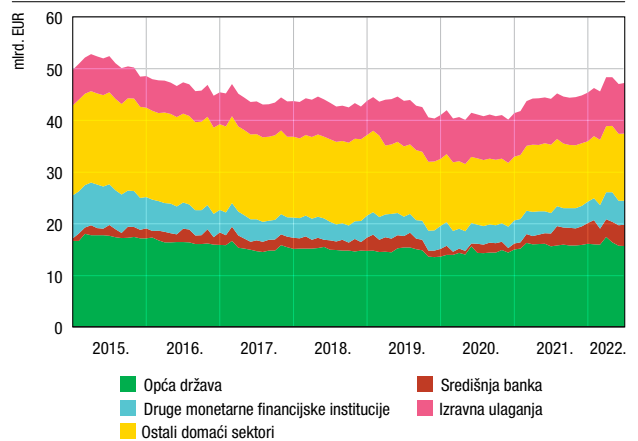
^a Promjena bruto međunarodnih pričuva umanjena je za inozemne obveze HNB-a.

^b Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja

Napomena: Pozitivna vrijednost označuje neto odljev kapitala u inozemstvo. Neto tokovi jesu razlika između promjene sredstava i obveza.

Izvor: HNB

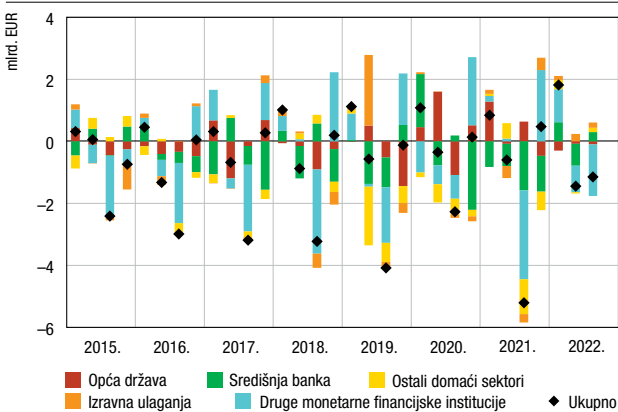
Slika 69. Bruto inozemni dug na kraju razdoblja

Napomena: Podaci zaključno sa srpnjem 2022.

Izvor: HNB

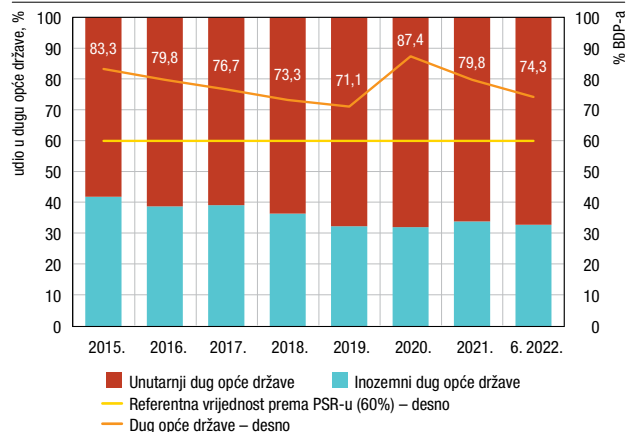
Slika 67. Transakcije neto inozemnog duga

Napomena: Transakcije su promjena duga isključujući međuvalutne promjene i ostale prilagodbe. Neto inozemni dug jest bruto inozemni dug umanjen za dužnička potraživanja prema inozemstvu. Podaci za treće tromjesečje 2022. odnose se na srpanj.

Izvor: HNB

Slika 70. Dug opće države

Napomena: Za izračun relativnog pokazatelja korišten je nominalni BDP za posljednja četiri dostupna tromjesečja.

Izvor: HNB

Tablica 3. Saldo konsolidirane opće države
prema metodologiji ESA 2010, u milijunima kuna

	I. – III. 2021.	I. – III. 2022.
Ukupni prihodi	45.627	47.597
Izravni porezi	5.867	6.562
Neizravni porezi	16.893	19.400
Socijalni doprinosi	11.579	12.977
Ostalo	11.288	8.657
Ukupni rashodi	49.604	48.849
Socijalne naknade	16.422	16.824
Subvencije	4.170	1.940
Kamate	1.789	1.578
Naknade zaposlenicima	12.867	13.140
Intermedijarna potrošnja	7.186	7.801
Investicije	3.877	3.475
Ostalo	3.294	4.090
Neto pozajmljivanje (+) / zaduživanje (-)	-3.977	-1.253

Izvori: Eurostat; DZS

Tablica 4. Državni proračun

prema metodologiji računskog plana, u milijunima kuna

	I. – VI. 2021.	I. – VI. 2022.
1. Prihodi	73.937	75.399
2. Prodaja nefinancijske imovine	179	524
3. Rashodi	81.882	78.937
4. Nabava nefinancijske imovine	2.079	3.121
5. Neto pozajmljivanje (+) / zaduživanje (-) (1+2-3-4)	-9.846	-6.135

Izvori: MF; izračun HNB-a

Tablica 5. Promjena duga opće države
u milijunima kuna

	VI. 2021.	VI. 2022.
Ukupna promjena duga	10.887	-65
Promjena unutarnjeg duga	-2.291	3.725
- Gotovina i depoziti	24	6
- Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	-1.497	-973
- Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	-2.142	2.910
- Kratkoročni krediti	-374	-844
- Dugoročni krediti	1.609	2.252
Promjena inozemnog duga	13.177	-3.790
- Gotovina i depoziti	0	0
- Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	1.485	-828
- Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	8.135	-2.254
- Kratkoročni krediti	-34	-18
- Dugoročni krediti	3.591	-690
Dodatak:		
Promjena ukupno izdanih jamstava	1.309	-5

Napomena: Promjena unutarnjeg duga opće države = (promjena pojedinih kategorija – konsolidacijski elementi)

Izvor: HNB

Kratice i znakovi

Kratice

b. b. – bazni bod
 BDP – bruto domaći proizvod
 BDV – bruto dodana vrijednost
 BEA – Ured SAD-a za ekonomske analize (engl. *U. S. Bureau of Economic Analysis*)
 BIS – Banka za međunarodne namire (engl. *Bank for International Settlements*)
 BZ – blagajnički zapisi
 CDS – premija osiguranja od kreditnog rizika (engl. *credit default swap*)
 DAB – Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
 dep. – depoziti
 d. n. – drugdje nespomenuto
 DZS – Državni zavod za statistiku
 EK – Europska komisija
 EMU – Ekonomska i monetarna unija
 engl. – engleski
 ESB – Europska središnja banka
 EU – Europska unija
 Fed – američka središnja banka (engl. *Federal Reserve System*)
 fik. – fiksni
 FISIM – posredno mjerene naknade za uslugu financijskog posredovanja
 FZO – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
 HAC – Hrvatske autoceste
 Hanfa – Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
 HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvitak
 HC – Hrvatske ceste
 HFP – Hrvatski fond za privatizaciju
 HNB – Hrvatska narodna banka
 HPB – Hrvatska poštanska banka
 HWWI – Institut za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (njem. *Hamburgisches Weltwirtschaftsinstitut*)
 HZMO – Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
 HZZ – Hrvatski zavod za zapošljavanje
 HZZO – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
 IEA – Međunarodna agencija za energiju (engl. *International Energy Agency*)
 ILO – Međunarodna organizacija rada (engl. *International Labour Organization*)
 Ina – Industrija nafte d.d.
 ind. – industrijski
 IPC – indeks potrošačkih cijena
 JTR – jedinični troškovi rada
 MF – Ministarstvo financija
 mil. – milijun
 mlrd. – milijarda
 MMF – Međunarodni monetarni fond
 NDA – neto domaća aktiva
 NIA – neto inozemna aktiva
 NKD – Nacionalna klasifikacija djelatnosti
 OECD – Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (engl. *Organization for Economic Cooperation and Development*)
 OP – obvezna pričuva
 PDV – porez na dodanu vrijednost

potr. – potrošnja
 PPI – indeks cijena pri proizvođačima (engl. *Produce Price Index*)
 PSR – Pakt o stabilnosti i rastu
 RH – Republika Hrvatska
 SDR – posebna prava vučenja
 SKDD – Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.
 SMTK – Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
 tis. – tisuća
 T-HT – T – Hrvatski Telekom d.d.
 TNZ – Tržište novca Zagreb
 tr. – tromjesečje
 TZ – trezorski zapisi
 val. – valutni

Troslovne oznake za valute

ATS – austrijski šiling
 CHF – švicarski franak
 CNY – juan renminbi
 DEM – njemačka marka
 EUR – euro
 FRF – francuski franak
 GBP – funta sterlinga
 HRK – kuna
 ITL – talijanska lira
 JPY – jen
 USD – američki dolar
 XDR – posebna prava vučenja

Dvoslovne oznake za zemlje

AT – Austrija
 BE – Belgija
 BG – Bugarska
 CY – Cipar
 CZ – Češka
 DE – Njemačka
 DK – Danska
 EE – Estonija
 ES – Španjolska
 FI – Finska
 FR – Francuska
 GB – Velika Britanija
 GR – Grčka
 HR – Hrvatska
 HU – Mađarska
 IE – Irska
 IT – Italija
 LT – Litva
 LV – Letonija
 MT – Malta
 NL – Nizozemska
 PL – Poljska
 PT – Portugal
 RO – Rumunjska
 SI – Slovenija
 SK – Slovačka

Znakovi

–	– nema pojave	∅	– prosjek
....	– ne raspolaže se podatkom	a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere	*	– revidirani podatak
		( )	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak